

Participatie
fonds

Jaarverslag 2016

Participatie
fonds

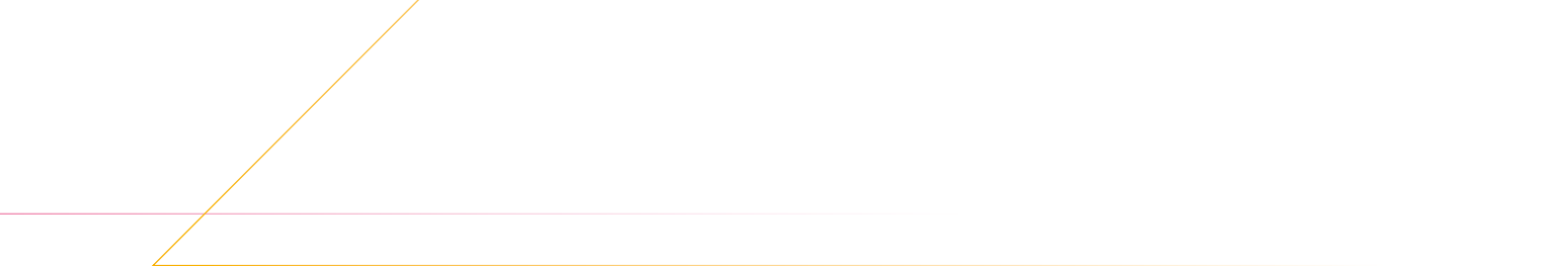
Jaarverslag 2016

Voorwoord	4
1 Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen	8
Toekomst van het Participatiefonds	9
2 Bestuursverslag	12
Algemeen	13
Financiering van de werkloosheidskosten	13
Reglement Participatiefonds (voorwaarden tot vergoeding van werkloosheidskosten)	15
Re-integratie en uitstroombevordering (kosten arbeidsmarktbeleid)	16
Sectorplan Primair Onderwijs	20
Subsidie Sluitende Aanpak	22
Interne beheersing	22
Het bestuur en bestuurlijke commissies	26
Bezwaar en beroep	28
Financieel	31
Financiële en niet financiële prestatie-indicatoren	33
Apparaatskosten	35
3 Jaarrekening	38
Balans per 31 december 2016 na resultaatverdeling	39
Staat van Baten en Lasten over 2016	40
Kasstroomoverzicht over 2016	41
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016	42
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	43
Toelichting op de balans 2016	48
Kortlopende schulden	50
Financiële instrumenten	52
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	53
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2016	54
Wet normering topinkomens	60
Realisatie versus begroting	64
Resultaat Sectorplan PO	66
Gebeurtenissen na balansdatum	67
4 Overige gegevens	68
Statutaire bestemming van het resultaat	69
Controleverklaring	70

Voorwoord

De premieopbrengsten en uitkeringskosten hebben zich in 2016 op totaalniveau conform verwachting ontwikkeld. Binnen de uitkeringskosten is met name het verloop, veroorzaakt door de populatieontwikkeling, binnen de WW en BBWO (Besluit Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling voor Onderwijs; vanaf 1 juli 2016 WOPO (Werkloosheidsregeling Onderwijspersoneel Primair Onderwijs) opvallend. Bij de WW is sprake van een lagere populatie dan verwacht, terwijl bij de BBWO sprake is van een hogere instroom. De gemiddelde uitkering per uitkeringsgerechtigde blijft nagenoeg gelijk.

In voorgaande jaren heeft het dalend aantal leerlingen in het primair onderwijs (vooral in krimpregio's) geleid tot een vermindering van het aantal benodigde personeelsleden in de sector PO. Mede als gevolg hiervan is de instroom in de WW de afgelopen jaren fors toegenomen. Die instroom is in 2016 voor het eerst sinds jaren gedaald. Doordat de vergrijzing in het primair onderwijs doorzet en werknemers op een later moment met pensioen gaan is de gemiddelde leeftijd van personen die een uitkering aanvragen gestegen, blijven uitkeringsgerechtigden langer in een uitkeringssituatie en is het aandeel ouderen in de totale populatie uitkeringsgerechtigden groter geworden.

De resultaten van het Participatiefonds zijn mede afhankelijk van externe ontwikkelingen: de landelijke economische situatie, de situatie op de (lokale) arbeidsmarkt en demografische ontwikkelingen. Naast deze externe factoren hebben het personeelsbeleid van schoolbesturen en de re-integratie van medewerkers afkomstig uit het primair onderwijs invloed op de in- en uitstroom bij het Participatiefonds.

Het fonds kent voor deze laatste factor een re-integratieprogramma met vijf verplichte fasen. Het programma speelt in op de individuele re-integratiebehoeften van werkzoekenden. Tot aan juli 2015 kende het Participatiefonds een re-integratieprogramma met deels verplichte en deels vrijwillige activiteiten. Sinds juli 2015 bestaat het programma uit 5 verplichte fasen. Belangrijke toevoeging is een gesprek met een re-integratieadviseur. Deze adviseur geeft een bindend advies over de te volgen re-integratieactiviteiten.

Naast het inspelen op individuele behoeften is het beleid van het bestuur erop gericht heldere informatie aan werkzoekenden te verstrekken over hun rechten en plichten. Tevens is er een efficiënte verdeling ontstaan van het beschikbare re-integratiebudget over de werkzoekenden uit het primair onderwijs. Afgelopen jaar is immers meer geïnvesteerd in degenen die echt begeleiding nodig hebben en minder in degenen die in staat zijn op eigen kracht te re-integreren.

De onderwijsvacaturebank is een websitetool die niet alleen het re-integratieproces bevordert, maar ook de mobiliteit stimuleert. Vanuit het Sectorplan PO is de site vernieuwd in 2016. Er zijn nieuwe functionaliteiten toegevoegd zodat werkzoekenden en werkgevers met een vacature binnen het primair onderwijs elkaar sneller vinden en eenvoudiger de match tussen vraag en aanbod te maken is. Werkzoekenden kunnen via de website hun cv uploaden en zoeken op soort functie en regio. Werkgevers kunnen een vacature uploaden en kandidaten zoeken. Daarnaast zijn er koppelingen mogelijk gemaakt met social media.

Het Participatiefonds zorgt, naast het aanbod van re-integratieactiviteiten aan uitkeringsgerechtigden, voor de verevening van het financiële risico dat schoolbesturen in het primair onderwijs lopen als ze een dienstverband beëindigen. Alle schoolbesturen in het primair onderwijs betalen hier premie voor. Het fonds betaalt de uitkeringskosten van werkzoekend onderwijspersoneel als een schoolbestuur heeft voldaan aan de voorwaarden uit het reglement. Dit impliceert dat een werkgever enerzijds een zorgvuldig personeelsbeleid moet hebben gevoerd en anderzijds in geval van onvermijdbare ontslagen er alles aan heeft gedaan om instroom in de WW te voorkomen.

In 2016 is het Reglement Participatiefonds aangepast aan de cao PO 2016-2017. In verband met de Wet werk en zekerheid dienden sociale partners in het primair onderwijs afspraken te maken over de uitwerking daarvan in de cao. Dit bleek een ingewikkelde exercitie waarover pas eind april 2016 overeenstemming kon worden bereikt. Allereerst werden er voor het bijzonder onderwijs een aantal nieuwe contractvormen geïntroduceerd, waarvan het Participatiefonds werd verzocht deze voor vergoeding in aanmerking te laten komen. Daarnaast had de Wwz in combinatie met de nieuwe cao tot gevolg dat er een verschillend regime in bovenwettelijke uitkeringen ontstond tussen het bijzonder en openbaar onderwijs. Ondanks het kort beschikbare tijdspad is het Participatiefonds het gelukt om met ingang van 1 juli 2016 de voorlichtingsbijeenkomsten en het benodigde voorlichtingsmateriaal daarop aan te passen.

In verband met de inwerkingtreding van de cao PO 2016-2017 zijn er voor het reglement voor het schooljaar 2016-2017 nieuwe artikelen toegevoegd om het mogelijk te maken een vergoedingsverzoek in te dienen bij de beëindiging van een dienstverband op basis van een van de nieuwe contract- en aanstellingsvormen.

In het boekjaar was sprake van een gunstig liquiditeitseffect voor het fonds als gevolg van een inhaalslag ter correctie van de zogenaamde “negatieve toetsingen”. Dit betreft uitkeringen die in het verleden door UWV ten laste van het Participatiefonds zijn gebracht, maar bij nader onderzoek niet voor rekening van het Participatiefonds behoorden te komen maar voor schoolbesturen zelf. De uitvoeringsorganisatie van het

Participatiefonds, DUO, is in 2015 gestart met de verrekening van negatieve toetsingen voor de jaren 2012, 2013 en 2014. In 2016 is verder gegaan met deze jaren en is een begin gemaakt met de verrekening van de jaren 2015 en 2016. Alle te verrekenen bedragen komen toe aan het Participatiefonds, zodat de collectieve lastendruk (premie) kon worden verlicht. In de jaarrekening 2015 is in verband hiermee een bate opgenomen van € 54 mln. Hiervan heeft het fonds reeds € 28,5 mln. ontvangen in 2015 en 2016. In 2016 heeft een herijking plaatsgevonden op de schatting zoals die in de jaarrekening 2015 is opgenomen. Hiermee is de schatting verlaagd met € 9,1 mln. als gevolg van een groter aantal uitgevoerde toetsingen. De initiële inschatting op basis van de steekproef bleek te optimistisch. Als schatting voor 2016 is een bedrag opgenomen van € 8,2 mln.

Voorts is rekening gehouden met niet verrekenbare bedragen uit hoofde van mogelijke verjaring tot een bedrag van € 1,8 mln.

Per saldo resteert een bedrag van € 2,7 mln. nadelig in de staat van baten en lasten 2016 voor negatieve toetsingen.

Het beleid van het bestuur van het Participatiefonds is erop gericht sterke schommelingen in de premie (en daarmee het kostenniveau van de scholen) zo veel mogelijk te beperken. In 2016 is de premie constant gebleven, de premie bedroeg in het gehele verslagjaar 3,75%, terwijl het kostendeckend percentage 4,5% bedraagt. Per 1 januari 2016 is de premiegrondslag gewijzigd naar het bruto salaris per maand volgens bijlage A1 tot en met A4 van de cao PO, exclusief toelages, toeslagen en werkgeverslasten, vermeerderd met 8% vakantiegeld. Dit leverde een premieverlichting op van circa € 10,4 mln. Daarnaast heeft de afbouw van de solvabiliteit, om deze binnen de met OCW afgesproken bandbreedte terug te brengen in 2016 voor een premieverlichting van circa € 20 miljoen gezorgd.

mr. P.H. Holthuis
voorzitter

1 Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen

Het Participatiefonds is verantwoordelijk voor het verevenen en terugdringen van de uitkeringsuitgaven in het primair onderwijs. Het Participatiefonds heeft twee doelstellingen. Omdat het fonds een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) is, noemen we dit de wettelijke taken van het fonds:

- 1** Het Participatiefonds zorgt voor de verevening van het financiële risico dat schoolbesturen in het primair onderwijs lopen als ze een dienstverband beëindigen. Alle schoolbesturen in het primair onderwijs betalen hier premie voor. Het fonds betaalt de uitkeringskosten (via UWV en WWPlus) van werkzoekend onderwijspersoneel als een schoolbestuur heeft voldaan aan de voorwaarden uit het reglement. Deze houden in dat een werkgever enerzijds een zorgvuldig personeelsbeleid moet hebben gevoerd en anderzijds dat hij in geval van onvermijdbare ontslagen er alles aan heeft gedaan om instroom in de WW te voorkomen. Dit kan de werkgever doen door ofwel de mogelijkheden binnen zijn eigen organisatie te onderzoeken ofwel de met ontslag bedreigde werknemer te begeleiden bij het vinden van een andere baan buiten de organisatie.
- 2** Het Participatiefonds heeft, naast de bovenstaande wettelijke taak, tevens als statutair doel de werkloosheidskosten die zij verevent te beheersen. Dit is een belangrijke doelstelling van de wetgever geweest bij de oprichting van het fonds. Dit doet het fonds door middel van de inzet van re-integratieactiviteiten bij uitkeringsgerechtigd onderwijspersoneel, het zogenaamde vijf fasen beleid. Tevens verzorgt het fonds voorlichting aan werkzoekenden over hun rechten en plichten als zij een uitkering ontvangen. In principe zijn overheids- en onderwijswerkgevers op grond van de werkloosheidswet zelf verantwoordelijk voor de re-integratie van werkloos geworden personeel. Deze taak is echter voor wat betreft het primair onderwijs overgedragen aan het Participatiefonds.

Toekomst van het Participatiefonds

De huidige moderniseringsslag van het Participatiefonds is begonnen met de in het regeerakkoord opgenomen opdracht aan het huidige kabinet het Participatiefonds te moderniseren zodat “goed werkgeverschap” beter zou kunnen worden beloond. Deze modernisering heeft nog niet in volle omvang tot wasdom kunnen komen. Zoals de staatssecretaris in zijn schrijven van 19 januari 2016 aan de Kamer liet weten heeft het overleg met sociale partners en het Participatiefonds over een voorstel voor een gemoderniseerd stelsel voor het opvangen van risico's van werkloosheidsuitkeringen in het primair onderwijs, meer tijd gevergd dan aanvankelijk was voorzien. De vormgeving van een gemoderniseerd stelsel heeft een relatie met de wijze waarop per 1 juli 2016 de gevolgen van de Wet werk en zekerheid worden ingepast in de cao voor het primair onderwijs. Pas per eind april 2016 hebben partijen hieromtrent overeenstemming kunnen bereiken. Na de zomer van 2016 is het overleg omtrent de

toekomst van het Participatiefonds hervat. Naar verwachting zal hiertoe in 2017 een moderniseringsprogramma worden opgestart wat gericht is op meer aandacht voor het voorkomen van werkloosheid en het beter belonen van goed werkgeverschap en een daarop aansluitend dienstenpakket.

Om deze moderniseringsslag mogelijk te maken zal het Participatiefonds geen investeringen in materiële vaste activa nodig hebben. Hiervoor zal dus ook geen financiering nodig zijn. Wel zal er een projectgroep worden ingesteld, welke zal bestaan uit interne en mogelijk externe projectleden. Indien de uitgaven hiervoor buiten de goedgekeurde begroting uitkomen zal het bestuur worden gevraagd deze additionele uitgaven te accorderen. Mogelijk kan dit ook leiden tot het aanbieden van een herziene begroting bij het ministerie van OCW. Bij het bestuur zijn momenteel nog geen majeure personeelsmutaties bekend anders dan hiervoor aangegeven.

2 Bestuursverslag

Algemeen

In dit hoofdstuk worden de voornaamste activiteiten van het Participatiefonds in het verslagjaar beschreven. De wettelijke kerntaken, het – onder voorwaarden - financieren van de werkloosheidskosten van onderwijspersoneel in het PO en het re-integratiebeleid vormen de kern van deze activiteiten.

Naast de financiering van de werkloosheidskosten, waarvoor premie wordt geheven, wordt ook kort ingegaan op het reglement van het Participatiefonds waarin de voorwaarden voor vergoeding van werkloosheidskosten staan beschreven.

Daarnaast heeft het Participatiefonds de taak om de werkloosheidskosten te beheersen. Dit doet het fonds door middel van de inzet van re-integratieactiviteiten bij uitkeringsgerechtigd onderwijspersoneel, het zogenaamde vijf fasen beleid. Tevens verzorgt het fonds voorlichting aan werkzoekenden over hun rechten en plichten als zij een uitkering ontvangen. Vervolgens is een overzicht opgenomen van de activiteiten rond de Onderwijsvacaturebank en het aantal gebruikers van de Subsidie Sluitende Aanpak. Het in het verslagjaar beëindigde sectorplan PO wordt op hoofdpunten geëvalueerd. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de interne beheersing waarin onder meer ingegaan wordt op gegevensbeveiliging, risicomanagement en procesmanagement. Ook is de samenstelling van bestuur en bestuurlijke commissies in dit hoofdstuk vermeld alsmede het aantal in het verslagjaar ingediende bezwaarschriften. Tot slot zijn de voornaamste financiële kengetallen en indicatoren opgenomen. De jaarrekening volgt in hoofdstuk 3.

Financiering van de werkloosheidskosten

Het Participatiefonds heft een premie bij de schoolbesturen voor de financiering van de werkloosheidskosten die ten laste van het fonds komen.

De uitkeringen aan werklozen lopen via drie verschillende uitkeringsinstanties: UWV voor de WW, WW-plus voor het BWOO en BBWO en APG Service Partners voor de BZA/suppletie-uitkeringen.

Het Participatiefonds financiert de kosten van deze uitkeringen door de betaling van de facturen van deze uitkeringsinstanties.

Het Participatiefonds stelt een kostendekkende premie vast. Vanaf 1 januari 2016 wordt de maandelijks verschuldigde premie door het Participatiefonds zelf berekend op basis van gegevens die via de salarisverwerkers worden aangeleverd. Een belangrijk verschil met de jaren tot en met 2015 is dat de aanlevering van de brutoloon- en aanstellingsgegevens met ingang van 1 januari 2016 op BSN-niveau plaatsvindt.

Het schoolbestuur ontvangt via de online Mijn Vf omgeving de opgave van de verschuldigde premie. In 2016 diende het schoolbestuur aansluitend nog zélf zorg te dragen voor betaalbaarstelling van de premie aan het Pf in verband met het ontbreken van een incassomogelijkheid. Deze mogelijkheid wordt met ingang van 2017 wel aangeboden.

Het Participatiefonds is niet verantwoordelijk voor de volledigheid en juistheid van de aanlevering door de scholen, wel voor de volledige en juiste verwerking van de gegevens. Hiervoor heeft OCW contracten afgesloten met de diverse uitvoeringsorganisaties, waarbij in de beheersovereenkomst is aangegeven dat de uitvoeringsorganisaties verantwoordelijk zijn voor de hoogte, de duur en het recht op uitkering. Er was in 2016 een groep van 79 scholen die een zelfstandig wachtgeld beleid (ZWB) uitvoeren. Zij betalen een aangepaste premie.

De premieopbrengsten laten de volgende ontwikkeling zien:

(alle bedragen x € 1.000)	2016	2015	2014	2013
Premieopbrengsten	188.535	216.597	199.379	139.289

De premieopbrengsten zijn ten opzichte van 2015 gedaald met 13% (28,1 mln.).

De daling van de premieopbrengsten is onder te verdelen naar:

- Effect verlaging premiepercentage - 14,6%
- Effect wijziging van de grondslag - 4,6%
- Effect stijging cao + 3,8%
- Diverse overige effecten + 2,4%

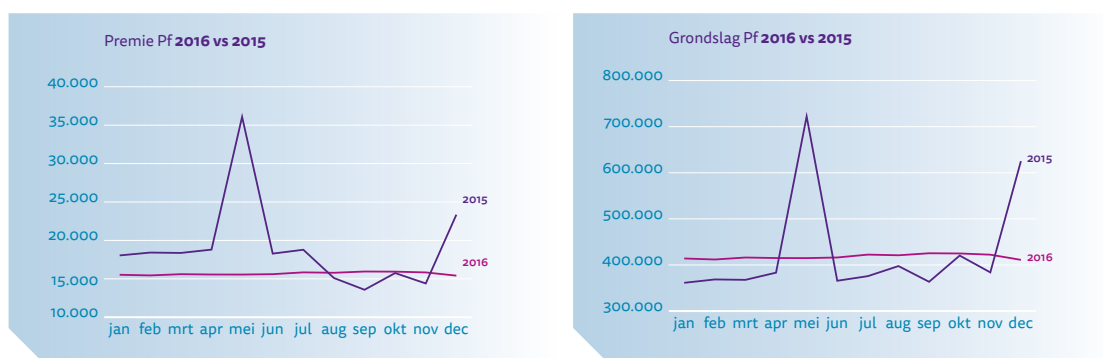
Het grootste deel van de premiedaling wordt veroorzaakt door een premieverlaging (- € 32,7 mln).

De eerste 7 maanden van 2015 bedroeg het premiepercentage 5%, vanaf 1 augustus 2015 en geheel 2016 bedroeg deze 3,75%.

Per 1 januari is de grondslag voor premieberekening gewijzigd. Tot voor 2016 werd de premie berekend over het loon SVW. Met ingang van 1 januari 2016 is de grondslag gewijzigd en bestaat uit brutoloon plus 8% vakantiegeld. Dit heeft een effect op de premieopbrengsten (- € 10,4 mln).

Per 1 juli is cao PO 2016-2017 van kracht geworden. In de cao is een loonsverhoging ad. 3,8% opgenomen. Daarnaast heeft er een eenmalige uitkering van 3,8% over het eerste halfjaar 2016 plaatsgevonden (+ € 8,5 mln.).

In onderstaande grafieken zijn de ontwikkelingen in de premies en grondslagen per maand in 2016 en 2015 weergegeven.

Door de grondslagwijziging worden de premie-inkomsten gelijkmatig over het jaar verdeeld, in voorgaande jaren was er in de maanden mei en december een piek te zien door de vakantietoeslag en de eindejaarsuitkeringen.

Reglement Participatiefonds (voorwaarden tot vergoeding van werkloosheidskosten)

Doel van het Participatiefonds is het beheersen en terugdringen van de werkloosheidskosten. Daarom kent het fonds een Reglement dat er op is gericht om te voorkomen dat 'vermijdbare' werkloosheidskosten die door een bestuur zijn veroorzaakt ten laste van het collectief komen. Een schoolbestuur moet dan ook in redelijkheid alles in het werk stellen om te voorkomen dat een dienstverband moet worden beëindigd. Bij een vergoedingsverzoek wordt beoordeeld of eventuele werkloosheidskosten van een dienstverband dat is beëindigd of niet is voortgezet, voor rekening van het Participatiefonds komen of voor rekening van het schoolbestuur. Hiervoor wordt de zogenaamde instroomtoets gebruikt.

Het bestuur van het Participatiefonds stelt voor schoolbesturen die onder de Wet Primair Onderwijs of de Wet op de Expertisecentra vallen, een reglement vast waarin de voorwaarden die in het kader van een vergoedingsverzoek aan een beëindigd of niet voortgezet dienstverband worden gesteld zijn vastgelegd.

In verband met de inwerkingtreding van de cao PO 2016-2017, zijn er voor het reglement voor het schooljaar 2016-2017 nieuwe artikelen toegevoegd om het mogelijk te maken een vergoedingsverzoek in te dienen bij de beëindiging van een dienstverband op basis van één van de nieuwe contract- en aanstellingsvormen.

Re-integratie en uitstroombetovordering (kosten arbeidsmarktbeleid)

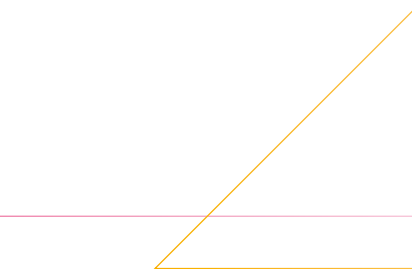
Het Participatiefonds heeft de re-integratietaak voor werkloos personeel uit het Primair Onderwijs met een WW-uitkering. Het doel is de uitstroom naar werk te bevorderen en zo de uitkeringslast voor het Participatiefonds te beperken. Het fonds heeft een re-integratiebeleid op grond waarvan voor werklozen met een recht op WW van tenminste een jaar verplicht verschillende re-integratieactiviteiten worden ingezet.

Re-integratiebeleid

Personen binnen het primair onderwijs die werkloos worden en gebruik maken van hun uitkeringsrecht van een jaar of langer, komen in het re-integratieprogramma van het Participatiefonds. Tot aan juli 2015 kende het Participatiefonds een re-integratieprogramma met deels verplichte en deels vrijwillige activiteiten. Sinds juli 2015 bestaat het programma uit vijf verplichte fasen. In het verslagjaar 2016 is voor het eerst het gehele jaar het nieuwe beleid gevoerd, echter waren er ook nog cliënten die vóór juli 2015 gestart zijn met hun re-integratietraject. Zij blijven het oude traject volgen en maken hun activiteiten af. De doorlooptijd van een traject is gemiddeld 3 tot 12 maanden.

Met het re-integratieprogramma beoogt het Participatiefonds:

- heldere informatieverstrekking te bieden aan werkzoekenden binnen het primair onderwijs over hun rechten en plichten;
- individueel maatwerk te leveren voor iedere werkzoekende om de periode tot terugkeer naar de arbeidsmarkt zo kort mogelijk te laten zijn;
- een afstemming van de activiteiten in het re-integratietraject op de door de werkgever eventueel uitgevoerde outplacement trajecten;
- een efficiënte verdeling van het beschikbare re-integratiebudget over de doelgroep; er wordt meer geïnvesteerd in degenen die echt begeleiding nodig hebben en minder in degenen die goed op eigen kracht kunnen re-integreren.

Het meer toespitsen op de individuele situatie van cliënten wordt in het beleid bewerkstelligd door na de voorlichtingsbijeenkomst (fase I) een gesprek te laten plaatsvinden met een re-integratieadviseur (fase II). Het doel van dit gesprek is het verkrijgen van inzicht in de situatie van de betreffende persoon en het onderkennen van kansen en belemmeringen die van invloed zijn op een succesvolle re-integratie. Dit leidt tot een bindend advies over de inzet van re-integratieactiviteiten (fase III) volgend op dit gesprek. De begeleider bespreekt met de werkzoekende of er begeleiding nodig is en zo ja, welke activiteiten uit fase III het meest passend zijn om de kortste weg naar werk (of zelfstandig ondernemerschap) te bewerkstelligen. Hiervoor wordt een keuze gemaakt uit het vaste aanbod van activiteiten die het Participatiefonds aanbiedt in fase III. De activiteiten variëren van een social media training tot (intensieve) coaching tot hulp bij zelfstandig ondernemen, en diverse sollicitatietrainingen. Bij een voortdurende uitkeringspositie wordt in fase IV wederom een verplicht re-integratiegesprek gevoerd. Het gesprek kent een soortgelijke inhoud als het eerste re-integratiegesprek (fase II), maar ook komt aan de orde wat de re-integratieactiviteiten en sollicitatieactiviteiten tot nu toe hebben opgeleverd en welke aanvullende activiteiten nog kunnen leiden tot het verkorten van de uitkeringsduur. Ook dit gesprek leidt tot een (bindend) advies over het vervolg van de re-integratiebegeleiding. Fase V behelst de re-integratie activiteiten die uit het geformuleerde advies komen.

Uitgevoerde activiteiten 2016

In 2016 hebben 2.044 cliënten fase I doorlopen, 2.136 cliënten hebben gesproken met een re-integratieadviseur. Er zijn 1.019 activiteiten in fase III doorlopen. Hieronder een tabel met het aantal deelnemers per activiteit, waarbij de activiteit volledig is doorlopen.

Re-integratie fase	Omschrijving activiteit	Aantal deelnemers
Fase I Totaal	Voorlichtingsbijeenkomst	2.044
Fase II Totaal	Re-integratiegesprek	2.136
Fase III	Begeleiding zelfstandig ondernemerschap	76
Fase III	Coaching	257
Fase III	Intensieve coaching	126
Fase III	Jobcenter	114
Fase III	Programma "Aan de slag"	120
Fase III	Social media	212
Fase III	Sollicitatie simulatie training	24
Fase III	"Ken je kracht"	90
Fase III Totaal		1.019
Fase IV Totaal	Re-integratie vervolgesprek	340
Fase V	Begeleiding zelfstandig ondernemerschap	8
Fase V	Coaching	53
Fase V	Intensieve coaching	13
Fase V	Jobcenter	25
Fase V	Programma "Aan de slag"	19
Fase V	Social media	27
Fase V	Sollicitatie simulatie training	5
Fase V Totaal		150
Totaal		5.689

Van de cliënten die na het afronden van de activiteiten in fase III nog een uitkering hadden, hebben 340 personen een vervolgesprek met de re-integratieadviseur gehad (fase IV). Ook uit deze fase kunnen weer re-integratieactiviteiten voortkomen. In 2016 hebben 150 re-integratie activiteiten plaatsgevonden in deze fase (V). Dit lagere aantal ten opzichte van fase III ligt enerzijds aan het feit dat inmiddels een aantal cliënten een baan heeft gevonden, anderzijds zijn veel cliënten in het verslagjaar nog niet toegekomen aan fase V.

Toelichting op de realisatie van het re-integratiebeleid

Ten opzichte van 2015 is de totale WW-instroom in 2016 gedaald met 1.520 van 6.463 naar 4.943 personen. Echter, doordat er in het boekjaar meer mensen zijn met een WW-recht langer dan 1 jaar is het aantal cliënten dat heeft deelgenomen aan diverse trajecten flink toegenomen (zie hiervoor de tabel hieronder). De extra fase, het 1 op 1 gesprek met een re-integratieadviseur en bindend advies, leidt tot verplichte activiteiten.

Realisatie Re-integratiebeleid 2015 versus 2016

	2016	2015	2016 - 2015	% verschil
Instroom WW	4.943	6.463	-1.520	-23,5%
Totale kosten re-integratie	€ 3.831.583	€ 3.725.574	€ 106.009	2,8%
Trajectkosten (fase I-V)	€ 2.570.162	€ 2.470.365	€ 99.797	3,9%
Aantal deelnemers aan trajecten	7.890	4.466	3.424	76,7%
Gemiddelde prijs p.p. per traject	€ 325,75	€ 553,15	€ -227,40	-41,1%
Aantal volledig doorlopen activiteiten	5.689	3.917	1.772	45,2%

De totale kosten van de re-integratie en de trajectkosten zijn toegenomen ten opzichte van 2015. Door het nieuwe beleid wordt een grotere doelgroep bereikt, die op basis van het bindend advies de re-integratieactiviteiten ook daadwerkelijk nodig heeft, tevens zit er meer samenhang en maatwerk in de verschillende fasen.

Door scherpe aanbesteding is de gemiddelde prijs per cliënt per traject aanzienlijk gedaald, te weten van € 553,15 naar € 325,75.

De totale kosten blijven daarom binnen het budget.

De Onderwijsvacaturebank

De onderwijsvacaturebank is vanuit het Sectorplan PO vernieuwd. Er zijn nieuwe functionaliteiten toegevoegd zodat werkzoekenden en werkgevers met een vacature binnen het primair onderwijs elkaar sneller vinden en eenvoudiger de match tussen vraag en aanbod te maken is. Werkzoekenden kunnen via de site hun cv uploaden en zoeken op soort functie en regio. Werkgevers kunnen een vacature uploaden en kandidaten zoeken. Daarnaast zijn er koppelingen mogelijk gemaakt met social media, waaronder LinkedIn, Twitter en Facebook.

Vluchtelingenpool

Nieuw is ook de 'vluchtelingenpool'. Met de komst van de vluchtelingenstroom de laatste jaren zijn er veel vluchtelingenkinderen meegekomen. Veel schoolbesturen en gemeenten hebben onderwijsvoorzieningen voor vluchtelingenkinderen ingericht. Hierbij is het lastig voldoende en geschikt personeel te vinden. Via de onderwijsvacaturebank kunnen leerkrachten met een pabo diploma en kennis of ervaring op het gebied van NT2 of lesgeven aan schakelklassen zichzelf plaatsen in de vluchtelingenpool. Werkgevers met schakelklassen of tijdelijke (taal)klassen voor vluchtelingenkinderen kunnen via de pool zoeken naar geschikt personeel en ook vacatures plaatsen.

Cijfers onderwijsvacaturebank

- Over heel 2016 hebben in totaal 16.328 kandidaten (werkzoekenden) ingelogd op de onderwijsvacaturebank (dit zijn gemiddeld 44 personen per dag).
- Het totaal aantal ingeschreven kandidaten over 2016 is 2.063.
- Het totaal aantal vacatures dat dit jaar op de onderwijsvacaturebank geplaatst is bedraagt 3.050.
- Het totaal aantal vervulde vacatures is 590.
- Het percentage vacatures dat vervuld is via de onderwijsvacaturebank is 74%.
- Daarnaast heeft de onderwijsvacaturebank 50.393 matchingsberichten naar kandidaten verstuurd.

Sectorplan Primair Onderwijs

In 2013 werd het Sociaal Akkoord gesloten om de Nederlandse arbeidsmarkt meer toekomstbestendig te maken, met de sectorplannen als onderdeel. Voor de sectorplannen heeft het Rijk 600 miljoen euro uitgetrokken, en de sectoren zelf hebben minimaal hetzelfde bedrag ingelegd. Ook voor het primair onderwijs hebben de sociale partners het initiatief genomen tot een sectorplan.

Eind 2013 stond de werkgelegenheid in het primair onderwijs door leerlingendaling in een groot aantal regio's al enige tijd onder druk. Ook is er in de sector relatief weinig mobiliteit, omdat leraren nauwelijks van baan wisselen. Daardoor is er weinig ruimte voor jonge leraren om in te stromen.

Om deze knelpunten aan te pakken, hebben de sociale partners verenigd in het Arbeidsmarktplatform PO, het Participatiefonds/Vervangingsfonds (Vf/Pf) een sectorplan voor het primair onderwijs opgesteld.

Het sectorplan PO heeft zich gericht op de volgende thema's:

- arbeidsinstroom en begeleiding van jongere werknemers;
- van-werk-naar-werk van met ontslag bedreigden;
- mobiliteit en duurzame inzetbaarheid.

Dit is binnen het sectorplan vertaald in drie maatregelen:

1. Regionale Transfercentra krimpregio's

Schoolbesturen in krimpregio's werken in 10 samenwerkingsverbanden samen met regionale bestuurders van de vakorganisaties aan het voorkomen van gedwongen ontslag in hun regio middels begeleiding van werk naar werk en, indien mogelijk, aan het aanstellen van (werkloze) jongeren. Doel was om in twee jaar 600 fte's voor instroom in de WW te behoeden.

2. Ontwikkeling van landelijk instrumentarium voor regionale transfercentra

Het landelijk instrumentarium moest een aantoonbare bijdrage hebben geleverd aan het getalsmatige resultaat van de maatregelen 1 en 3.

3. Subsidieregeling Jong en Oud

Minimaal 1.000 fte extra werkloze jongeren krijgen voor minimaal een jaar een dienstverband aangeboden. Regionaal samenwerkende schoolbesturen kunnen jonge werkloze leerkrachten elk een jaar werk bieden waardoor deze leerkrachten voor de sector po in de regio behouden blijven. Tevens moest deze maatregel bijdragen aan de taakvervulling van de regionale transfercentra. Hoe meer werkgevers en werkzoekenden gebruik gaan maken van de regionale transfercentra hoe beter vraag en aanbod op elkaar kan worden afgestemd.

In het voorjaar van 2016 heeft een effectmeting van het sectorplan plaatsgevonden, in opdracht van de stuurgroep Sectorplan uitgevoerd door Ecorys. Kort samengevat komt Ecorys tot de conclusie dat de beoogde resultaten voor de maatregelen 1 en 2 zijn gehaald. Voor maatregel 3 geldt dat uiteindelijk iets meer dan de helft van de beoogde

vacatureruimte voor jonge werkloze docenten is gerealiseerd. De eis vanuit SZW dat de aan te nemen leraar gemiddeld niet meer dan 20 uur per week gewerkt mocht hebben in de zes maanden voor ingang van het contract, bleek voor veel schoolbesturen een onoverkomelijke eis.

Het sectorplan is 1 oktober 2016 beëindigd. In een slotconferentie werd de opgedane kennis en ervaring gedeeld met de scholen die het sectorplan hebben gebruikt om problemen op de onderwijsarbeidsmarkt op te lossen. De kracht van regionale samenwerking werd algemeen gewaardeerd. In een e-book zijn opgedane ervaringen en een handleiding opgenomen om regionale samenwerking te stimuleren. Het Vervangingsfonds, Participatiefonds en APPO (Arbeidsmarktplatform PO) hebben eind 2016 plannen uitgewerkt om het gedachtegoed van het sectorplan en met name voortzetting van de geboden ondersteuning voor regionale samenwerking voort te zetten.

Subsidie Sluitende Aanpak

Sinds de invoering van de nieuwe arbeidsongeschiktheidswet (WIA) gaat iemand die gedeeltelijk arbeidsongeschikt is en niet minstens 50% verdient van wat hij volgens UWV zou kunnen verdienen, er na verloop van tijd vaak enorm in inkomen op achteruit. Om dat te voorkomen hebben de minister van Onderwijs én de vakbonden, met instemming van de werkgevers, de Subsidie Sluitende Aanpak ontwikkeld. De subsidie wordt bekostigd door het Participatiefonds. In 2016 hebben 392 personen gebruik gemaakt van deze subsidie.

Interne beheersing

Algemeen

In 2015 is een nieuwe beheersovereenkomst met het ministerie van OCW afgesloten, welke ook in het verslagjaar 2016 van toepassing is. De hierin opgenomen bepalingen benoemen een aantal rapportage items die het Participatiefonds aan OCW dient te rapporteren, zodat het ministerie haar toezichhoudende rol kan vervullen.

Naast het informatieprotocol is er een accountantsprotocol en richtlijnen voor de jaarverslaggeving Participatiefonds. Het voorliggende jaarverslag is in overeenstemming met deze voorschriften opgesteld.

Gegevensbeveiliging

Binnen de Rijksoverheid is informatiebeveiliging al een aantal jaren een speerpunt. Overheidsorganisaties hebben afgesproken om één normenkader te hanteren voor informatieveiligheid: het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Rijk (BIR). Elk zelfstandig bestuursorgaan dient dit normenkader te vertalen naar zijn eigen situatie, afhankelijk van haar grootte en primaire processen.

De verscherpte wet- en regelgeving, waaronder de aangescherpte Meldplicht Datalekken, en het steeds groter wordende belang van informatiebeveiliging, vormde in 2015 de directe aanleiding om te bezien of het Participatiefonds zijn beveiligingsbeleid dient te herijken en te bepalen in welke mate het Participatiefonds aan de huidige eisen van privacywetgeving en informatiebeveiliging voldoet én welke beveiligingsrisico's in de loop van de tijd zijn ontstaan. Op basis van deze nulmeting en hierop gebaseerde risicoanalyse zijn begin 2016 eerst diverse quick wins opgelost en heeft het Participatiefonds een verbetertraject ingezet en vormgegeven in een programma met de titel 'Privacy & Security'. Dit programma bestaat uit multidisciplinaire teams onder leiding van een programma-manager. Het hoofddoel van dit programma is als volgt geformuleerd:

“Het inrichten van nieuwe en het verbeteren van de bestaande beveiligingsmaatregelen, gericht op risicobeheersing en beperken van gevolgschade. En daarmee voldoen aan de actuele wet- en regelgeving op het gebied van privacy en informatiebeveiliging.”

Wetgeving die hierbij bedoeld wordt betreft de Wet bescherming persoonsgegevens, de nieuwe Europese verordening (ingaaude april 2018), maar ook de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Archiefwet. Ook artikel 41 van de kaderwet ZBO geeft aan dat de nodige technische en organisatorische maatregelen moeten worden getroffen ter beveiliging van gegevens.

Het programma Privacy & Security is opgedeeld in drie deelprojecten:

- A** Opstellen en implementatie van algemeen informatiebeveiligingsbeleid
- B** Opstellen en implementatie van technisch informatiebeveiligingsbeleid
- C** Vormgeven en uitvoeren van een bewustwordingsprogramma voor in- en externe medewerkers

In 2016 is deelproject A grotendeels afgerond. Zo zijn alle processen waarbij persoonsgegevens worden verwerkt nauwkeurig in kaart gebracht en zijn waar nodig verbeteringen aangebracht in de wijze waarop deze bewerkt, opgeslagen of verzonden worden. Ook is de informatievoorziening richting betrokkenen verbeterd over het gebruik van persoonsgegevens en zijn er afspraken met leveranciers gemaakt op dit gebied. Verder zijn er vele processen en regelingen opgesteld of herzien volgens de eisen die de privacywetgeving aan de fondsen stelt. Deze regels en de wijze waarop deze worden geborgd in de organisaties is verwoord in het nieuw opgestelde Informatiebeveiligings- en Privacybeleid Vf/Pf.

Deelproject C is in 2016 ook volgens planning afgerond en alle medewerkers hebben een training gevolgd en instructies ontvangen op het gebied van beveiliging van vertrouwelijke informatie en persoonsgegevens, om zo de privacy van klanten nog beter te waarborgen.

In 2017 zal zoals gepland en begroot de implementatie van maatregelen uit deelproject B worden uitgevoerd. Hiervoor is een informatiebeveiligingsplan opgesteld. Te denken valt aan maatregelen in het kader van het beheer van communicatie- en bedieningsprocessen, toegangsbeveiliging en onderhoud van informatiesystemen. Tevens krijgt het inrichten van het besturingsmodel zoals verwoord in het informatiebeveiligingsbeleid Vf/Pf dit jaar prioriteit. Dit alles met het gemeenschappelijke doel om de natuurlijke personen en organisaties, zoals schoolbesturen van en voor wie Vf/Pf gegevens verwerkt een passend beschermingsniveau te bieden.

Risicomanagement

In het kader van risicomanagement is het Participatiefonds mede afhankelijk van externe factoren, waarbij met name arbeidsmarktontwikkelingen (operationele risico's) en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen (strategische risico's) een voorname rol spelen en gevolgd moeten worden.

Met betrekking tot arbeidsmarktontwikkelingen maakt het Participatiefonds gebruik van een ramingsmodel om diverse scenario's te kunnen doorrekenen. In het verslagjaar is een nadere optimalisatie van het ramingsmodel doorgevoerd. In dit model zijn diverse historische data opgenomen waarmee bepaalde trends kunnen worden onderscheiden. Op basis van deze trends kunnen scenario's ontwikkeld worden. Door deze data jaarlijks bij te werken worden de diverse scenario's steeds beter voorspellend. Hiermee maakt het Participatiefonds de operationele risico's zo veel als mogelijk beheersbaar.

De politiek-bestuurlijke risico's maakt het Participatiefonds beheersbaar door nauw overleg te voeren met de diverse stakeholders, zoals het ministerie van OCW, de sociale partners en het scholenveld. De strategische risico's zijn voornamelijk afhankelijk van de wet- en regelgeving. Hier heeft het Participatiefonds slechts beperkt invloed op.

Naast externe factoren zijn er diverse interne factoren van invloed. In het verslagjaar is gestart met een organisatie brede risico-inventarisatie. Deze zal verder worden uitgewerkt met beheersmaatregelen en een controleplan. In 2017 zal hier verder invulling aan worden gegeven.

Procesmanagement

In 2015 is gestart met de opzet van procesmanagement. Er is een inventarisatie gedaan en hieruit zijn de kritische processen bepaald. In 2016 is gestart met uitwerking, beschrijving en implementatie. Door omstandigheden heeft het project vertraging opgelopen, waardoor de implementatie niet volgens planning gerealiseerd kon worden. Het project loopt door in 2017. De uitwerking, beschrijving en implementatie van de overige (minder/niet kritische) processen schuift door naar de tweede helft 2017 en 2018.

Personeel

Het Participatiefonds heeft geen personeel in dienst. Om de werkzaamheden van het Participatiefonds uit te voeren maakt het gebruik van het personeel van het Vervangingsfonds. De kosten hiervoor worden door het Vervangingsfonds aan het Participatiefonds doorberekend volgens een vooraf vastgestelde verdeelsleutel.

Bij het Vervangingsfonds waren per 31 december 2016 37 medewerkers (34,05 fte) werkzaam, waarvan 65% vrouw.

Naast de medewerkers van het Vervangingsfonds maakt het Participatiefonds gebruik van een uitvoeringsorganisatie Participatiefonds (UPf) welke is ondergebracht bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), een onderdeel van het ministerie van OCW. Hier zijn circa 18 (15,22 fte) medewerkers werkzaam voor het Participatiefonds.

Tevens maakt het Participatiefonds gebruik van een uitvoeringsorganisatie Vervangingsfonds (UVf) welke is ondergebracht bij APG Service Partners (ASP), een onderdeel van de APG Groep.

Milieu

Het Participatiefonds heeft geen specifieke milieurisico's, waarvoor een specifiek milieubeleid voor dient te worden opgesteld.

Onderzoek en Ontwikkeling

Het Participatiefonds voert geen activiteiten uit die vallen onder onderzoek en ontwikkeling.

Maatschappelijk ondernemen

Het Participatiefonds voert geen specifiek beleid op maatschappelijk ondernemen.

Het bestuur en bestuurlijke commissies

Het Participatiefonds is een stichting die wordt bestuurd door een bestuur dat bestaat uit leden die zijn voorgedragen door werknemers- en werkgeversorganisaties.

Het bestuur

Op 31 december 2016 was het bestuur als volgt samengesteld:

voorzitter:

mr. P.H. Holthuis

leden:

G.P.M. van Haren

J.J. Muijres

J. Veenstra

drs. W.P.A.J.A. de Jong

H.F.J. Hoedemakers

drs. E.F. van Bokhoven

E.P.M. van Dorp

In 2016 heeft zich een wijziging in de samenstelling van het bestuur voorgedaan.

Mr. H.K. Evers heeft het bestuur per 1 januari 2016 verlaten. Hij is opgevolgd door de heer J. Veenstra. De heer A.J. Duif heeft het bestuur per 31 maart 2016 verlaten en is opgevolgd door mevrouw G.P.M. van Haren. Mevrouw J.C. Krijt heeft het bestuur per 1 februari 2016 verlaten. De hierdoor ontstane vacature in het bestuur is nog niet vervuld, de heer W. Prins neemt deze positie waar.

Het fonds vermeldt dat het bestuur, de mannelijke voorzitter meegerekend, bestaat uit zes heren en twee dames.

De auditcommissie

De taak van deze commissie is het informeren en adviseren van het algemeen bestuur en de directie over de volgende onderwerpen:

- 1 De werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van relevante wet- en regelgeving.
- 2 De financiële informatieverschaffing door Vervangingsfonds/Participatiefonds: toepassing en beoordeling van effecten van nieuwe regels, inzicht in de behandeling van schattingsposten in de jaarrekening, prognoses, werk van de externe accountant ter zake.
- 3 Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de jaarrekening;
- 4 Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de begroting;
- 5 Adviseren van algemeen bestuur en directie aangaande de door de accountant uitgebrachte:
 - a managementletter naar aanleiding van de interim controle,
 - b accountantsverslag naar aanleiding van de jaarrekening,
 - c rapport van bevindingen inzake de rechtmatigheid,
 - d andere tussentijdse financiële rapportages.
- 6 Aanspreekpunt van de directie op financieel gebied.
- 7 Eerste bestuurlijke aanspreekpunt voor de accountant en de directie bij:
 - a financiële ontwikkelingen welke direct gevolg hebben voor (het functioneren van) de organisatie,
 - b onderwerpen waarvan de directie, de accountant of de commissie van mening is dat deze van dusdanige aard zijn dat deze (voorbereid door de commissie) ingebracht dienen te worden in het algemeen bestuur.

Op 31 december 2016 was de samenstelling van de auditcommissie als volgt:

voorzitter:

mr. P.H. Holthuis

leden vanuit het bestuur:

W.P.A.J.A. de Jong

G.P.M. van Haren

leden van buiten het bestuur:

P.A. Taapke RA

A. Stapper

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van de auditcommissie gewijzigd.

De ultimo 2015 openstaande vacatures zijn ingevuld door respectievelijk mevrouw G.P.M. van Haren en de heer A. Stapper.

De auditcommissie is in het verslagjaar negen keer in vergadering bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de auditcommissie adviezen opgesteld aan het bestuur van het Vervangingsfonds over onder andere de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag 2015
- Managementletter 2016
- Begroting 2017 inclusief premiestelling
- Rechtmatigheid

De commissie bezwaarschriften

Het bestuur van het Participatiefonds heeft een commissie ingesteld die namens het bestuur de ingediende bezwaarschriften behandelt. De commissie bestaat uit een viertal leden. Op 31 december 2016 was de bezwaarschriftencommissie als volgt samengesteld:

voorzitter:

mr. P.H. Holthuis

leden:

E.F. van Bokhoven

mr. H.K. Evers

mr. drs. L. van Noort

A.J.F. Duif

De bezwaarschriftencommissie is eenentwintig keer in vergadering bijeengekomen.

Bezwaar en beroep

Het Participatiefonds valt als bestuursorgaan onder de werking van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). Tegen besluiten van het Participatiefonds staat bezwaar en beroep open conform de hoofdstukken 6, 7 en 8 AWB.

De mogelijkheden

Als een schoolbestuur het niet eens is met een beslissing van het Participatiefonds dan is het mogelijk om binnen zes weken na dagtekening van deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij het bestuur. Het gaat daarbij vooral om beslissingen over de uitvoering van het Reglement Participatiefonds. Het schoolbestuur kan vervolgens, indien het dat wenst, het bezwaarschrift tijdens een hoorzitting mondeling toelichten. Binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift neemt het bestuur een beslissing.

De beslissing kan een volledige of gedeeltelijke toekenning, dan wel een afwijzing van het gevraagde inhouden. Is het schoolbestuur het met deze uitspraak niet eens, dan kan het binnen een termijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling

Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het cluster juridische zaken van het bestuursbureau van het Participatiefonds is verantwoordelijk voor onder meer de behandeling van bezwaarschriften die schoolbesturen hebben ingediend tegen primaire besluiten van het fonds.

In 2016 heeft het Participatiefonds 289 bezwaarschriften ontvangen (2015: 234). Van deze bezwaarschriften heeft de bezwaarcommissie op 128 bezwaren positief besloten. Er zijn nog 89 bezwaarschriften in behandeling. . De toename van het aantal ontvangen bezwaarschriften vindt mede zijn oorzaak in de inhaalslag betreffende het rappelleren van schoolbesturen bij het uitblijven van een vergoedingsverzoek. In 2016 heeft de Raad van State uitspraak gedaan inzake één beroepschrift ingediend tegen een beslissing van het Participatiefonds. Het beroep is ongegrond verklaard. Er zijn momenteel 7 beroepschriften bij de Raad van State in behandeling.

Intern klachtrecht

Iedereen heeft het recht om bij het Participatiefonds een klacht in te dienen als hij of zij ontevreden is over de manier waarop hij of zij door het fonds wordt behandeld. Het klachtenreglement schrijft onder meer registratie en jaarlijkse publicatie voor van schriftelijk ingediende klachten. Gedurende het verslagjaar hebben zich dergelijke klachten niet voorgedaan.

De adviesraad

De doelstelling van deze raad is om door adviezen te geven een bijdrage te leveren aan de kwaliteitsverhoging van de producten en de diensten van het Vervangingsfonds en het Participatiefonds. Hierbij is een tweetal functies te onderscheiden:

- klankbord: algemene feedback m.b.t. producten en diensten voor het onderwijsveld;
- denktank: het leveren van input voor mogelijke verdere kwaliteitsverhoging.

De adviesraad verricht zijn werkzaamheden in het belang van het schoolbestuur, de directie, het onderwijzend personeel, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad en het onderwijs ondersteunend personeel in de sector PO. De adviesraad houdt zich niet bezig met individuele klachtenbehandeling.

De Adviesraad heeft tot taak de directie te adviseren over de ontwikkeling en implementatie van producten en diensten van het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, namelijk:

- de algemene werkwijze ten aanzien van scholen en schoolpersoneel;
- de wijze van communicatie ten aanzien van de doelgroepen;
- de inhoud en vormgeving van producten en diensten;
- de resultaten van activiteiten in het onderwijsveld;
- de wijziging van de reglementen van het Participatiefonds en het Vervangingsfonds;
- de modernisering van het Vervangingsfonds;
- de rapportages van de uitvoeringsorganisaties;
- de activiteitenplannen van de regio-adviseurs en re-integratiedeskundigen.

In 2016 is de Adviesraad drie keer bijeen geweest. De bijeenkomsten hebben dit jaar voornamelijk betrekking op het Participatiefonds gehad. Een van de bijeenkomsten van de Adviesraad heeft geheel in het teken gestaan van de communicatie door zowel het Vervangingsfonds als het Participatiefonds.

Financieel

In het verslagjaar heeft de financiële positie van het Participatiefonds zich ontwikkeld volgens verwachting. De lagere premieopbrengsten en de toegenomen werkloosheidskosten geven zoals beoogd een negatief resultaat.

Het negatief resultaat zorgt ervoor dat de stand van de reserves beweegt richting de met het ministerie van OCW afgesproken bandbreedte solvabiliteit. Omdat de afgesproken bandbreedte nog niet is bereikt is het mogelijk het premiepercentage (relatief) stabiel te houden.

Kerncijfers	Ultimo 2016	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Schoolbesturen	1.047	1.040	1.046
Onderwijsinstellingen	6.877	6.799	6.893
Premiepercentage	3,75	3,75	4,00
<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2016	2015	2014
Premieopbrengsten	188.535	216.597	199.379
Negatieve toetsingen	-2.671	53.744	4.660
Overige baten	3.841	4.290	3.486
Werkloosheidskosten	215.324	203.234	175.180
Overige lasten	11.040	10.665	9.623
Resultaat	-36.659	60.732	22.722
Stand reserves	34.612	71.271	10.539

Solvabiliteit

In de beheersovereenkomst die begin 2015 is afgesloten met het ministerie van OCW is onder andere de volgende afspraak gemaakt met betrekking tot de ontwikkeling van de solvabiliteit: een minimum buffer voor het eigen vermogen van € 6 mln en een maximum van 10,0% van de gemiddelde werkloosheidskosten over de afgelopen drie boekjaren. Voor 2016 betekent dit een maximum van € 19,8 mln.

Zoals hierboven weergegeven komt het eigen vermogen ruim boven de maximum afgesproken grens uit. In een eerder stadium is reeds besproken met het ministerie van OCW dat het Participatiefonds in 2016 boven de gewenste solvabiliteitsgrenzen zou uitkomen. In de begroting en meerjarenraming die in oktober 2016 is opgesteld

is rekening gehouden met een geleidelijke afbouw in 2017 en verder, zonder grote premiewijzigingen door te voeren richting schoolbesturen. De premieopbrengst voor 2016 is verlaagd door het premiepercentage gelijk te houden, maar de grondslag voor de berekening te verlagen.

Liquiditeit

De liquiditeitspositie van het Participatiefonds is in 2016 afgenomen voornamelijk als gevolg van een negatief resultaat. Per balansdatum bedraagt de stand van de liquide middelen € 69,0 mln. (2015: € 100,2 mln.), een daling van € 31,2 mln.

Realisatie versus begroting

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	Realisatie 2016	Begroting 2016	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	188.535	195.109	-6.574
Negatieve toetsingen	-2.671	25.000	-27.671
Inkomsten uitvoering	3.841	2.326	1.515
Rentebaten	-	-	-
Totaal baten	189.705	222.435	-32.730
Lasten			
Werkloosheidskosten	215.324	214.312	1.012
Kosten arbeidsmarktbeleid	3.831	4.858	-1.027
Apparaatskosten	7.208	6.338	870
Rentelasten en soortgelijke kosten	1	-	1
Totaal lasten	226.364	225.508	856
Resultaat	-36.659	-3.073	-33.586

De realisatie per ultimo 2016 wordt afgezet tegen de begroting 2016, welke is goedgekeurd door het ministerie van OCW.

Het verschil tussen de realisatie en begroting bedraagt € 33,6 mln.

De premieopbrengsten zijn € 6,6 mln lager doordat het aantal personen waarover premie wordt berekend lager is dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Bij het opstellen van de begroting is ervan uitgegaan dat er in 2016 een bedrag van € 25 mln voor negatieve toetsingen zou worden ontvangen met betrekking tot uitkeringen van de jaren 2012 tot en met 2015. Uiteindelijk is dit bedrag reeds in de jaarrekening van 2015 opgenomen als baten. De realisatie betreft de schatting van de bate 2016 (€ 8,2 mln.) en een correctie op de schatting op de balanspositie 2015 (€ 10,9 mln.). Hierin is begrepen een bedrag van € 1,765 mln. doordat rekening is gehouden met het niet verrekenbaar zijn als gevolg van mogelijke verjaring.

De inkomsten uitvoering zijn € 1,5 mln. hoger dan begroot omdat er in de begroting geen rekening is gehouden met het separaat verantwoord van deze inkomsten. Deze waren gesaldeerd opgenomen in de kosten van het project Sectorplan PO.

Financiële en niet financiële prestatie-indicatoren

Doelmatigheid

Een algemeen aanvaarde definitie van doelmatigheid is: 'de beoogde prestaties realiseren met de inzet van zo min mogelijke financiële, personele en materiële middelen'.

Het beheer en de organisatie van het Participatiefonds dienen ook hieraan te voldoen. Met het oog op de modernisering van het Participatiefonds is ervoor gekozen om in de beheersovereenkomst 2015 prestatie-indicatoren op te nemen die een beeld geven van verschillende doelmatigheidsaspecten. Bij de jaarlijkse evaluatie is dan te bezien of en hoe de indicatoren eventueel aanpassing(en) en/of aanvulling(en) behoeven.

Hiermee borgen beide partijen dat de jaarlijkse afspraken in de beheersovereenkomst tussen OCW en de fondsen aansluiten bij de actuele situatie als gevolg van de modernisering van het Participatiefonds. Het streven naar doelmatigheid is in de beheersovereenkomst als vanzelfsprekend uitgangspunt opgenomen.

De volgende prestatie-indicatoren zijn overeengekomen:

- 1 De uitvoeringskosten als percentage van de 'totale uitkeringskosten' voor het Participatiefonds
- 2 De uitvoeringskosten per uitkeringsgerechtigde
- 3 De gemiddelde kosten van Casemanagement (fase I-IV) per uitkeringsgerechtigde
- 4 Alle uitvoeringskosten (BB, UVf, UPf) minus de kosten van Casemanagement als percentage van de tegemoetkoming uitvoeringskosten OCW

Hierbij gelden de volgende definities:

- uitvoeringskosten: alle kosten die gemaakt worden ten behoeve van de activiteiten van de fondsen; te weten kosten bestuursbureau, uitvoeringsorganisaties en accountant;
- tegemoetkoming uitvoeringskosten OCW: de bijdrage die OCW jaarlijks verstrekt als tegemoetkoming van de uitvoeringskosten;
- totale uitkeringskosten Participatiefonds: alle in rekening gebrachte kosten in het kader van de door het Participatiefonds te vergoeden wettelijke en bovenwettelijke uitkeringen;
- uitkeringsgerechtigde: iemand die recht heeft op een, door tussenkomst van het Participatiefonds, verstrekte uitkering;
- kosten Casemanagement (fase I-V): kosten die samenhangen met de activiteiten van het onderdeel casemanagement (inclusief externe re-integratie bureaus) van het bestuursbureau.

Voor 2016 bedragen de waarden van deze prestatie-indicatoren:

Indicator	2016	2015
Uitvoeringskosten / uitkeringskosten	2,65%	2,68%
Uitvoeringskosten per uitkeringsgerechtigde	€ 535	€ 516
Gemiddelde kosten van Casemanagement (fase I-V) per uitkeringsgerechtigde	€ 359	€ 353
Uitvoeringskosten (BB, UVf, UPf) -/- kosten Casemanagement / tegemoetkoming uitvoeringskosten OCW	80,16%	68,13%

Bovenstaande tabel laat zien dat de uitvoeringskosten ten opzichte van de uitkeringskosten in 2016 licht gedaald zijn. Om de uitvoeringskosten zuiver te houden zijn de projectkosten voor het Sectorplan PO bij de berekening van de indicatoren buiten beschouwing gelaten.

Op de vergelijkende cijfers over 2015 heeft een correctie plaatsgevonden uit hoofde van het Sectorplan. Ten onrechte zijn in de voorgaande jaren uitsluitend de kosten hierin meegenomen en niet de bijbehorende opbrengsten. Het netto resultaat van het Sectorplan hoort te drukken op de uitvoeringskosten van het Participatiefonds.

In overleg met het ministerie van OCW vindt er een heroverweging van de doelmatigheidskengetallen plaats in de nieuw af te spreken beheerovereenkomst voor 2017.

Rechtmatigheid

De door de accountant uitgevoerde rechtmatigheidscontrole gebeurt op het niveau van verschuldigde en afgedragen maandpremies. In deze verslagperiode heeft de accountant over het jaar 2015 de rapportage over de mate waarin de bij het Participatiefonds in dat jaar geïnde premies rechtmatig waren kunnen afronden. De rechtmatigheidsverklaring wordt afgegeven over de premieopbrengsten.

Naast deze verklaring stelt de accountant een rapport op inzake de werkloosheidskosten. In deze rapportage zal de accountant ook zijn bevindingen met betrekking tot de aanbestedingsregelgeving en het opvolgen daarvan door het Participatiefonds weergeven. Naast voornoemde verklaring en rapportages beoordeelt de externe accountant ook de rechtmatigheid van de uitgaven in het kader van het arbeidsmarktbeleid en de apparaatskosten.

Apparaatskosten

Onder de apparaatskosten worden de kosten verantwoord die het Participatiefonds maakt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijk taak. Deze kosten kunnen in een aantal posten worden uitgesplitst.

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2016	2015
Kosten bestuur	77	40
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.797	689
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.441	1.956
Controlekosten	152	276
Uitvoering premie-inning en declaraties	544	694
Uitvoering vergoedingsverzoeken	1.437	1.218
Kosten Sectorplan	1.760	2.065
Totaal	7.208	6.938

De apparaatskosten zijn gestegen met € 0,3 mln. ten opzichte van 2015. De personele kosten bestuursbureau en directie betreffen de kosten die het Participatiefonds heeft betaald aan het Vervangingsfonds voor de personele inzet. Deze doorbelasting wordt vooraf op basis van een verdeelsleutel bepaald en vervolgens doorberekend. De voornaamste stijging in de apparaatskosten wordt veroorzaakt door de personele kosten, er zijn meer medewerkers in dienst gekomen op jaar- en projectcontracten en er is een reservering voor afvloeiingsregelingen cq ww-rechten gemaakt.

In de afgegeven begroting aan het ministerie van OCW is € 6,338 mln opgenomen aan apparaatskosten. In deze begroting zijn de kosten en opbrengsten voor het Sectorplan PO gesaldeerd opgenomen. Wanneer we de opbrengsten Sectorplan PO (€ 1,5 mln) voor 2016 salderen met de uitgaven komen de totale apparaatskosten € 0,6 mln onder de afgegeven begroting uit.

Tevens zijn de gesaldeerde apparaatskosten € 1,2 mln lager dan 2015.

De materiële kosten bestuursbureau en directie bestaan uit de volgende posten:

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2016	2015
Inhuur (automatiserings)personeel	141	1.213
Automatiseringskosten	917	345
Huisvestingskosten	135	136
Overige materiële kosten	248	262
Totaal	1.441	1.956

De materiële kosten zijn lager door minder inhuur van tijdelijke externe medewerkers. De automatiseringskosten zijn door meer projecten en uitloop van projecten hoger dan in 2015. Tevens bracht de wijziging van provider extra (onvoorziene) kosten met zich mee.

De uitvoeringskosten worden betaald aan de twee uitvoeringsorganisaties die verschillende werkzaamheden voor het Participatiefonds uitvoeren.

Uitvoeringsorganisatie Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), voert voor het Participatiefonds de instroomtoets uit. Naast de reguliere instroomtoets zijn er afspraken gemaakt betreffende de intensivering van de toetsingen over de jaren 2012-2015, deze toetsingen lopen nog door in 2017.

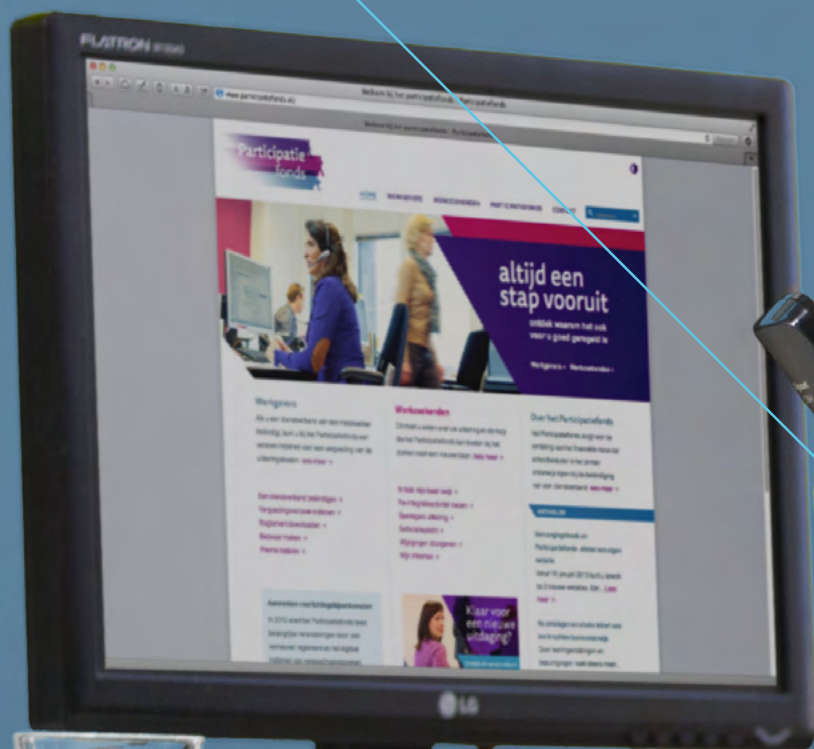
De uitvoeringsorganisatie ASP berekent en int de premies ten behoeve van het Participatiefonds. De financiële afspraken zijn middels een contract tussen ASP en het Vervangingsfonds overeengekomen. Een deel van deze kosten wordt volgens een vooraf overeengekomen verdeelsleutel aan het Participatiefonds toegerekend.

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2016	2015
Uitvoeringsorganisatie		
DUO regulier	774	806
DUO i.v.m. intensivering	663	412
Totaal DUO	1.437	1.218
ASP	544	694
Totaal uitvoeringsorganisaties	1.981	1.912

De kosten van het Sectorplan behelzen de kosten die door het Participatiefonds zijn gemaakt ten behoeve van het Sectorplan PO.

Deze kosten worden separaat gecontroleerd door de externe accountant van het Arbeidsmarktplatform PO, welke een goedkeurende verklaring heeft afgegeven.

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2016	2015
Financiering Sectorplan	1.502	1.491
Kosten Sectorplan	-1.760	-1.699
Vorbereidingskosten Sectorplan	0	-366
Totaal kosten Sectorplan	-1.760	-2.065
Resultaat Sectorplan	-258	-574

3 Jaarrekening

Balans per 31 december 2016 na resultaatverdeling (alle bedragen x € 1.000)

Activa		2016	2015
Vlottende activa			
Kortlopende vorderingen			
Debiteuren	[1]	15.495	13.060
Vorderingen op ministeries	[2]	0	10.219
Overlopende activa	[3]	47.560	43.224
		63.055	66.503
Liquide middelen	[4]	69.014	100.152
Totaal Activa		132.069	166.655
Passiva			
Eigen Vermogen	[5]	34.612	71.271
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[6]	22.315	29.878
Schulden aan gelieerde organisaties	[7]	844	2.668
Overlopende passiva	[8]	74.298	62.838
		97.457	95.384
Totaal Passiva		132.069	166.655

Staat van Baten en Lasten over 2016 (alle bedragen x € 1.000)

		2016	2015
Baten			
Premieopbrengsten	[9]	188.535	216.597
Negatieve toetsingen	[10]	-2.671	53.744
Inkomsten uitvoering	[11]	3.841	4.017
Rentebaten	[12]	0	273
Totaal baten		189.705	274.631
Lasten			
Werkloosheidskosten	[13]	215.324	203.234
Kosten arbeidsmarktbeleid	[14]	3.831	3.726
Apparaatskosten	[15]	7.208	6.938
Rentelasten en soortgelijke kosten	[16]	1	1
Totaal lasten		226.364	213.899
Resultaat		-36.659	60.732
Bestemming resultaat			
Algemene reserve		-36.659	60.732
		-36.659	60.732

Kasstroomoverzicht over 2016 (alle bedragen x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2016	2015
Resultaat exclusief ontvangen interest	-36.659	60.459
Mutatie werkkapitaal:		
Mutatie in debiteuren [1]	-2.435	-3.067
Mutatie in vorderingen op ministeries [2]	10.219	-10.219
Mutatie in overlopende activa [3]	-4.336	-20.416
Mutatie in crediteuren [6]	-7.563	20.084
Mutatie in schulden aan gelieerde organisaties [7]	-1.824	1.789
Mutatie in overlopende passiva [8]	11.460	10.280
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-31.138	58.910
Ontvangen interest [12]	0	273
Kasstroom uit operationele activiteiten	-31.138	59.183
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Netto kasstroom	-31.138	59.183
Beginstand liquide middelen	100.152	40.969
Eindstand liquide middelen	69.014	100.152

De mutaties in het werkkapitaal zijn het gevolg van de reguliere uitvoering van de werkzaamheden van het Participatiefonds. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de betreffende balansposten.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016

Algemeen

De Stichting Participatiefonds voor het Onderwijs (het Participatiefonds) heeft de volgende doelstellingen:

- Het bieden van waarborgen voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen, suppleties voor arbeidsongeschiktheid en uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid ten behoeve van gewezen personeel van een bevoegd gezag in het Primair Onderwijs anders dan op grond van de ziekwet voor gewezen personeel.
- Het bevorderen van de arbeidsparticipatie van gewezen personeel van een bevoegd gezag in het Primair Onderwijs, mede gelet op de beheersing van de kosten van werkloosheidsuitkeringen en suppleties inzake arbeidsongeschiktheid alsmede uitkeringen wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid.

Het Participatiefonds is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in de zin van de Kaderwet ZBO. Het Participatiefonds is gevestigd op Blaak 22, Rotterdam en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41134697.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de “Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015” d.d. 8 april 2015, de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

In afwijking van hetgeen gesteld in RJ 640 is de begroting overeenkomstig de “Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015” opgenomen als onderdeel van de toelichting behorende tot de jaarrekening 2016, in plaats van als onderdeel van de staat van baten en lasten. De begroting is voorzien van een vergelijking met de realisatie en een verschillenanalyse als bedoeld in RJ 640.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening bevat financiële informatie van de individuele rechtspersoon en heeft betrekking op het kalenderjaar 2016.

Vergelijkende cijfers

Ter bevordering van het inzicht zijn enkele vergelijkende cijfers in de samenstelling van de apparaatskosten aangepast zonder dat deze een effect hebben op het resultaat en het eigen vermogen.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Tenzij anders vermeld, zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening is opgesteld in Euro, de functionele valuta van de organisatie en afgerond op duizendtallen tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. Dit is vooral het geval bij het bepalen van de vergoeding negatieve toetsingen en de daarmee samenhangende vordering. In de paragraaf Toelichting op de Staat van Baten en Lasten – onderdeel Negatieve toetsingen [10] wordt de toegepaste schatting nader toegelicht. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten bevatten vlottende activa (debiteuren, vorderingen op ministeries en overlopende activa), liquide middelen en kortlopende schulden (crediteuren, schulden aan gelieerde organisaties en overlopende passiva). Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Participatiefonds kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en /of financiële instrumenten voor handelsdoeleinden.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Debiteuren, vorderingen op ministeries en overlopende activa worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Crediteuren, schulden aan gelieerde organisaties en overlopende passiva worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Bijzondere waardeverminderingen

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan het Participatiefonds toekomend bedrag onder voorwaarden die het Participatiefonds anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door het Participatiefonds worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt het Participatiefonds historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van het Participatiefonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderverslies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de Staat van baten en lasten.

Kortlopende vorderingen

De waardering van vorderingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan ter vrije beschikking van het Participatiefonds.

Eigen Vermogen

Overeenkomstig de afspraken met het Ministerie van OCW wordt het eigen vermogen verdeeld naar de categorieën Algemene Reserve, Bestemmingsreserve Pf Activiteiten en de Bestemmingsreserve Pf Uitvoering. Er zijn geen afspraken gemaakt omtrent de besteding van de verschillende reserves. De bevoegde organen van het Participatiefonds hebben geen beperkingen aangebracht inzake de bestedingsmogelijkheid van het eigen vermogen anders dan op basis van de statuten. Derhalve is er geen bedrag toegewezen aan één van de bestemmingsreserves en wordt het totale resultaat toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

De waardering van kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Premieopbrengsten en werkloosheidskosten

De premieopbrengsten worden berekend op een door het Participatiefonds vastgesteld premiepercentage. De schoolbesturen dragen het vastgestelde premiepercentage af over het bijdrage-inkomen op (kalender)jaarbasis, op basis van het brutoloon plus vakantiegeld dat maandelijks door de bevoegde gezagen aangeleverd wordt.

De werkloosheidskosten betreffen de vergoedingen aan uitkerende instanties inzake uitkeringen die gedurende en met betrekking tot het kalenderjaar zijn gedaan aan voormalige werknemers van het primair onderwijs. Dit betreft uitkeringen in het kader van de WW, bovenwettelijke regelingen en aanvullende kosten (pensioenen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen).

Apparaatskosten

Apparaatskosten betreffen kosten van personeel, diensten derden, automatisering, huisvesting en dergelijke en worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de organisatie zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de organisatie gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de balans 2016

Debiteuren [1] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Debiteuren	15.495	13.060
Totaal debiteuren	15.495	13.060

Onder de debiteuren zijn de reeds ingediende premievorderingen op scholen verantwoord voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Ultimo boekjaar bedraagt deze voorziening nihil (ultimo 2015: nihil). Er zijn geen vorderingen met een looptijd > 1 jaar

Vorderingen op ministeries [2] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Verrekening negatieve toetsingen	0	10.219
Totaal vorderingen op ministeries	0	10.219

Overlopende activa [3] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Te vorderen premies	16.366	3.612
Te verrekenen uitkeringen negatieve toetsingen	27.317	38.685
Te vorderen uitkeringen	612	458
Te vorderen Sectorplan	0	422
Vooruitbetaalde bedragen	3.243	0
Overige vorderingen en overlopende activa	22	47
Totaal overlopende activa	47.560	43.224

De te vorderen premies hebben betrekking op nog door bevoegde gezagen af te dragen premiebedragen.

De verrekening negatieve toetsingen betreft de reeds ingediende declaraties bij DUO inzake de verrekening van werkloosheidskosten. Hierop is een correctie in verband met het niet verrekenbaar zijn als gevolg van mogelijke verjaring in mindering gebracht van € 1.765 mln.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de staat van baten en lasten onder negatieve toetsingen [10]. De vordering is opeisbaar binnen één jaar.

De te vorderen uitkeringen hebben betrekking op door uitkeringsinstanties onverschuldigd gedane uitkeringen aan cliënten. Deze worden in 2017 door DUO verrekend met de schoolbesturen.

In de overlopende activa is geen bedrag begrepen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Liquide middelen [4] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Rekening courant Ministerie van Financiën	69.014	100.152
Totaal liquide middelen	69.014	100.152

De rekening courant Ministerie van Financiën is het saldo aan liquide middelen. Het saldo is rentedragend. De liquide middelen zijn ter vrije beschikking. Het Participatiefonds heeft een kredietfaciliteit van € 7 mln. (2015: € 7 mln.) bij het Ministerie van Financiën. De looptijd is tot wederopzegging en er zijn geen zekerheden gesteld. De kredietfaciliteit is gedurende 2016 en 2015 niet aangesproken.

Eigen Vermogen [5] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Saldo begin boekjaar	71.271	10.539
Resultaat boekjaar	-36.659	60.732
Saldo einde boekjaar	34.612	71.271

Het eigen vermogen wordt jaarlijks gemuteerd met het saldo van opbrengsten en kosten. Het eigen vermogen is bedoeld om de continuïteit en solvabiliteit van het Participatiefonds veilig te stellen.

Het Participatiefonds dient over een solvabiliteitsbuffer te beschikken met een bandbreedte van minimaal € 6,0 miljoen tot maximaal 10,0% van de gemiddelde werkloosheidskosten over de afgelopen drie boekjaren. Het eigen vermogen zou zich derhalve tussen € 6 mln. en € 19,8 mln. moeten bevinden. Het bestuur van het Participatiefonds heeft besluiten genomen om weer binnen de gestelde bandbreedte te komen. In de door het Ministerie van OCW goedgekeurde begroting 2017 en verder

is rekening gehouden met een verdere daling van het eigen vermogen. Het bestuur verwacht hiermee ultimo 2017 weer binnen de solvabiliteitsgrenzen uit te komen. De overschrijding van de bandbreedte heeft voor 2016 en 2015 geen impact op de financiering van het Participatiefonds.

Verloopoverzicht eigen vermogen *(alle bedragen x € 1.000)*

	Saldo 01-01-2016	Bestemming Resultaat 2016	Saldo 31-12-2016
Algemene reserve	71.271	-36.659	34.612
Bestemmingsreserve PF activiteiten	0	0	0
Bestemmingsreserve PF uitvoering	0	0	0
Totaal eigen vermogen	71.271	-36.659	34.612

Kortlopende schulden

Crediteuren [6] *(alle bedragen x € 1.000)*

	2016	2015
Crediteuren inzake uitkeringen	21.768	28.022
Crediteuren inzake apparaatskosten	547	1.856
Totaal crediteuren	22.315	29.878

Onder de crediteuren zijn de verplichtingen opgenomen inzake te betalen uitkeringen voor zover deze voor 31 december 2016 zijn gedeclareerd bij het Participatiefonds. De crediteuren inzake apparaatskosten hebben betrekking op reguliere kosten, waarvan de facturen zijn ontvangen voor 31 december 2016. Alle crediteuren hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Schulden aan gelieerde organisaties [7] *(alle bedragen x € 1.000)*

	2016	2015
Te betalen aan Stichting Vervangingsfonds	844	2.668
Totaal schulden aan gelieerde organisaties	844	2.668

Het Participatiefonds is gelieerd aan het Vervangingsfonds. De beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk Bestuursbureau en doen gedeelten van de uitvoering van hun activiteiten gezamenlijk. De schuld aan het Vervangingsfonds is het effect van de jaarlijkse kostenverdeling. Hierover wordt geen rente in rekening gebracht. De schuld heeft een looptijd van < 1 jaar.

Overlopende passiva [8] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Te betalen uitkeringen	27.884	11.548
Te betalen pensioenpremies BBWO	176	263
Te betalen pensioenpremies WW	12.930	20.660
Te betalen vakantiegelden	6.929	7.902
Te betalen Sluitende Aanpak	24.796	21.783
Schulden inzake werkloosheidsuitkeringen	72.715	62.156
Overlopende passiva	1.583	682
Totaal overige schulden	74.298	62.838

De te betalen uitkeringen betreffen nog met uitkeringsinstanties te verrekenen bedragen. Onder de pensioenpremies BBWO is de verplichting tot vergoeding van de pensioenpremie BBWO opgenomen. De pensioenpremie WW betreft de nog te betalen pensioenpremie over de WW-uitkeringen 2015 en 2016. De te betalen vakantiegelden hebben betrekking op de reservering vakantietoelage voor de periode juni t/m december 2016. De vakantiegelden worden vergoed in mei 2017.

In 2007 is besloten dat de suppletie-regeling bij gedeeltelijk arbeidsongeschiktheid (35%-80%) vervalt. Tevens is besloten dat de hieruit voortvloeiende lastenverlichting voor het Primair Onderwijs wordt aangewend voor o.a. de financiering en coördinatie van één van de onderdelen van het Arbeidsmarktbeleid t.w. de Sluitende Aanpak. Gebleken is dat de uitgaven in het kader van de Sluitende Aanpak sterk achterblijven op de geïncasseerde bedragen. Het resterende bedrag van de reservering suppletiegelden wordt op de balans gereserveerd ter besteding door de sociale partners (werkgevers en vakbonden). In het onderhandelaarsakkoord van april 2016 hebben de sociale partners besloten de suppletieheffing te stoppen met ingang van 1 januari 2017. Tussen de sociale partners vindt overleg plaats over de wijze waarop de gereserveerde gelden kunnen terugvloeien naar het scholenveld.

Op het saldo rust een garantstelling voor het "Sectorplan". Indien en voor zover aan de doelstelling van het Ministerie van SZW in het kader van subsidieverlening aan het "Sectorplan" wordt voldaan, hebben de sociale partners een garantstelling ten laste van de "Te betalen vrijval Suppletie" gedaan ter hoogte van 80% van de door het Ministerie van SZW toegekende subsidie. De omvang van deze garantstelling bedraagt € 6,9 mln. De verwachting is dat het Ministerie van SZW voor medio 2017 de definitieve goedkeuring geeft op de subsidie, waarna deze garantstelling komt te vervallen. Er is geen beroep gedaan op deze garantstelling.

Onder de overlopende passiva zijn diverse te betalen facturen aan leveranciers en inzake regionale transfercentra (Sectorplan) opgenomen. De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Financiële instrumenten

Algemeen

Het Participatiefonds maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die het Participatiefonds blootstelt aan kredietrisico's, marktrisico's, renterisico's, kasstroomrisico's en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft het Participatiefonds een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen in de markt en daarmee de financiële prestaties van het Participatiefonds te beperken. Het Participatiefonds zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Kredietrisico

Het Participatiefonds loopt kredietrisico over vorderingen opgenomen onder de kortlopende vorderingen en overige activa en liquide middelen voor een totaalbedrag van € 132.069 (2015: € 166.655). Het Participatiefonds hanteert interne procedures en gedragslijnen teneinde het kredietrisico inzake vorderingen te beperken. Er is ultimo 2016 en ultimo 2015 geen sprake van concentratie van kredietrisico, anders dan de liquide middelen aangehouden bij het Ministerie van Financiën, bij één of meerdere partijen.

Renterisico en kasstroomrisico

Het Participatiefonds loopt geen renterisico aangezien er geen rentedragende vorderingen en schulden zijn. Het Participatiefonds heeft dan ook geen afgeleide rente instrumenten afgesloten om de variabiliteit van de variabel rentende leningen te beperken.

Valutarisico

Het Participatiefonds loopt geen valutarisico aangezien alle transacties in euro's plaatsvinden.

Prijrisico

Het Participatiefonds bezit geen beleggingen in andere ondernemingen en loopt daardoor geen prijrisico.

Liquiditeitsrisico

Het Participatiefonds bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opeenvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet hiermee toe dat voor het Participatiefonds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de huidige verplichtingen te kunnen voldoen en om binnen de huidige kredietfaciliteit van het Ministerie van Financiën van € 7 mln. te blijven. Het Ministerie van OCW heeft voor het Participatiefonds in kader van het schatkistbankieren afspraken gemaakt met het Ministerie van Financiën teneinde het liquiditeitsrisico te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder liquide middelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen (alle bedragen x € 1.000)

Het Participatiefonds is de volgende verplichtingen aangegaan, die niet uit de balans blijken:

Resterende looptijd korter dan 1 jaar

Dienstverlening uitvoeringsorganisatie DUO	1.520
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie ASP	1.256
Totaal	2.776

Resterende looptijd langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar

Dienstverlening uitvoeringsorganisatie ASP (2018-2020)	3.486
Totaal	3.486

Totaal niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	6.262
--	--------------

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2016

Premieopbrengsten [9] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Premie	188.535	216.597

De premieopbrengsten bestaan uit de aan het boekjaar toegerekende premies. De premiepercentages hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

ingangsdatum	premiepercentage
01/08/2016	3,75%
01/01/2016	3,75%
01/08/2015	3,75%
01/01/2015	5,00%

Met het premiebeleid beoogt het Participatiefonds de kosten van de uitkeringen te dekken en de reserves binnen de afgesproken bandbreedte te brengen. Het premiebeleid is gebaseerd op periodiek herijkte begrotingen van de verwachte werkloosheidskosten en de verwachte premieopbrengsten.

Negatieve toetsingen [10] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Vergoeding negatieve toetsingen	-2.671	53.744

De vergoeding negatieve toetsingen betreft uitkeringen die voortvloeien uit ontslagen waarbij het schoolbestuur onvoldoende inspanning heeft geleverd om ontslag te voorkomen en uitkeringen, waarvoor het betreffende schoolbestuur zelf het risico draagt (zelfstandig wachtgeldbeleid, gemoedsbezwaarden). De kosten van deze uitkeringen worden door het Participatiefonds in rekening gebracht bij DUO, die de uitkeringen verrekent met de bekostiging van de scholen. De verantwoorde opbrengsten hebben betrekking op de jaren 2012–2016 en omvatten een aanzienlijke schattingspost. Deze schatting over de periode 2012–2015 is bepaald door middel van een steekproef met een betrouwbaarheid van 95%.

In 2016 heeft voor het eerst op grote schaal terugvordering plaatsgevonden. Deze bedragen zijn verrekend en gebruikt om een update te maken van de schatting van het verschuldigde bedrag per ultimo 2016. De terug te vorderen uitkeringen (=opbrengst) over 2016 is berekend op € 8,2 mln. Daarnaast heeft er een correctie op

de schatting van de te vorderen uitkeringen over de periode 2012-2015 plaatsgevonden van -/- € 9,1 mln. De oorzaak is hierin gelegen dat het daadwerkelijk verrekenpercentage zoals dat blijkt uit de in 2016 verrichte toetsingen, lager is dan vorig jaar op basis van een steekproef was geraamd. De in de balans opgenomen vordering uit hoofde van te verrekenen uitkeringen negatieve toetsingen is bepaald op basis van de verrekenpercentages per jaar tot op heden, en zijn geëxtrapoleerd voor de nog uit te voeren toetsingen. Voor lopende toetsingen is een aanvullende inschatting gemaakt, afhankelijk van de reden van het nog niet afgerond zijn. Voorts is rekening gehouden met niet verrekenbare bedragen uit hoofde van mogelijke verjaring tot een bedrag van € 1,8 mln.

Inkomsten uitvoering [11] *(alle bedragen x € 1.000)*

	2016	2015
Vergoeding uitvoeringskosten	2.326	2.513
Vergoeding uitvoeringskosten Passend Onderwijs	13	13
Financiering Sectorplan	1.502	1.491
Totaal	3.841	4.017

Het Participatiefonds ontvangt een vergoeding van het Ministerie van OCW voor het uitvoeren van haar activiteiten (vergoeding apparaatskosten). De verantwoorde subsidie-opbrengsten hebben betrekking op het boekjaar. Samen met het Arbeidsmarktplatform PO (APPO) en het Vervangingsfonds voert het Participatiefonds het Sectorplan uit. Financiering van het Sectorplan geschiedt (grotendeels) door het Ministerie van SZW.

Rentebaten [12] *(alle bedragen x € 1.000)*

	2016	2015
Rente rekening courant	0	0
Rente vorderingen	0	273
Totaal	0	273

De rente rekening courant is de renteopbrengst van het uitstaande saldo liquide middelen over het boekjaar. De rente bedroeg in 2016 gemiddeld 0,00% (2015: 0,00%).

Werkloosheidskosten [13] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Werkloosheidskosten WW	128.482	124.987
Werkloosheidskosten BBWO	73.476	58.598
Werkloosheidskosten OPIPNP	6.066	12.349
Werkloosheidskosten ASU	4.080	3.915
Werkloosheidskosten BWO	176	251
Werkloosheidskosten suppletie	3.044	3.134
Totaal	215.324	203.234

Onder de werkloosheidskosten zijn de vergoedingen aan de uitkerende instanties opgenomen. Het betreft de uitkeringen in het kader van de WW en bovenwettelijke regelingen (aanvullende en aansluitende uitkeringen). Tevens zijn hieronder de aanvullende kosten opgenomen zoals de kosten van pensioenen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.

Opgenomen bij de werkloosheidskosten zijn kosten die betrekking hebben op een ander boekjaar. Dit betreft bij de werkloosheidskosten OPIPNP een vrijval van € 1,171 mln. inzake 2014 en een vrijval van € 1,329 mln. inzake 2015. De kosten 2016 voor OPIPNP zijn € 8,566 mln.

Het Participatiefonds is conform artikel 12 lid 2 van de Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015 niet verantwoordelijk voor fouten gemaakt door de verschillende uitkerende instanties inzake de bepaling van recht, duur en hoogte van de uitkeringen.

Kosten arbeidsmarktbeleid [14] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Trajectkosten	2.570	2.471
Uitvoeringskosten	795	839
Overige kosten arbeidsmarktbeleid	466	416
Totaal	3.831	3.726

Onder de trajectkosten zijn de kosten opgenomen van de in opdracht van het Participatiefonds uitgevoerde re-integratietrajecten. De uitvoeringskosten en overige kosten arbeidsmarktbeleid hebben betrekking op de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid.

Apparaatskosten [15] (alle bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Kosten bestuur	77	40
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.797	689
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.441	1.956
Controlekosten	152	276
Uitvoering premie-inning en declaraties	544	694
Uitvoering vergoedingsverzoeken	1.437	1.218
Kosten Sectorplan	1.760	2.065
Totaal	7.208	6.938

De apparaatskosten hebben betrekking op de uitvoering van de diverse werkzaamheden van het Participatiefonds. Een groot deel van deze kosten wordt in eerste instantie gemaakt ten behoeve van zowel het Vervangingsfonds als het Participatiefonds.

In 2016 heeft een verschuiving plaatsgevonden tussen de materiële en de personele kosten in verband met gewijzigde toewijzing van kosten. Het Participatiefonds heeft een nieuw rekeningschema in gebruik genomen om de kosten eenduidiger te kunnen verantwoorden. In verband hiermee zijn kosten met betrekking tot de inhuur van personeel thans verantwoord onder de personele kosten, waar dit in 2015 (ten bedrage van € 0,5 mln.) nog onder de materiële kosten was verantwoord.

De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk Bestuursbureau. De medewerkers van het Bestuursbureau zijn in dienst bij het Vervangingsfonds. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Participatiefonds worden deze kosten direct doorbelast; de overige kosten van het Bestuursbureau worden op basis van periodiek herijkte verdeelsleutels verdeeld tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds.

Het Participatiefonds beschouwt de Stichting Vervangingsfonds voor het Onderwijs als gelieerde organisatie. De samenstelling van het Bestuur van beide Stichtingen is gelijk. De kosten van het Sectorplan omvatten zowel de kosten die het Participatiefonds zelf maakt als de kosten die voortvloeien uit de uitvoering van het Sectorplan zoals het opzetten van regionale transfercentra.

Honoraria van de accountant *(alle bedragen x € 1.000)*

De controlekosten van KPMG Accountants N.V. als bedoeld in deel 9 Boek 2 BW, artikel 382a lid 1 bedroegen:

Aard van de dienstverlening	2016	2015
Onderzoek van de jaarrekening	129	217
Andere controle-opdrachten	23	24
Andere niet-controlediensten	0	82
Totaal	152	323

De honoraria worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Rentelasten en soortgelijke kosten [16] *(alle bedragen x € 1.000)*

	2016	2015
Bankkosten	1	1

Onder deze categorie vallen de bankkosten.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op het Participatiefonds van toepassing zijnde regelgeving.

Gezien de werkzaamheden van het Participatiefonds heeft het fonds gemeend zich te moeten conformeren aan de Wet normering Topinkomens onderwijsgerelateerde instellingen.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor het Participatiefonds is € 179.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Het Participatiefonds kent de volgende functionarissen die onder de werking van de Wet Normering Topinkomens vallen:

Wnt-tabel 2016

Functie	Voorzitters-clausule van toepassing	Naam	Ingangsdatum	Einddatum	Omvang dienstverband	Beloning
Voorzitter bestuur	J	P.H. Holthuis	01 jan	31 dec	0,2	€ 18.492,66
Lid bestuur	N	E.F. van Bokhoven ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	E.P.M. van Dorp ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	A.J.F. Duif	01 jan	31 dec	n.v.t.	€ 4.050,00
Lid bestuur	N	H.F.J. Hoedemakers ²	01 jan	31 dec	n.v.t.	€ 1.350,00
Lid bestuur	N	W.P.A.J.A. de Jong	01 jan	31 dec	n.v.t.	€ 4.050,00
Lid bestuur	N	J.C. Krijt ¹	01 jan	31 jan	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	A. Bodegraven ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	W. Prins ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	J. Veenstra ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	J. Muijres ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	S. Roelofsen ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	G.P.M. van Haren ¹	01 apr	31 dec	n.v.t.	-

¹ Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

² Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever

Bestuursleden ontvangen per bezochte bestuursvergadering een vacatievergoeding van € 150,00. Voor zover van toepassing ontvangt de werkgever van het desbetreffende bestuurslid een vergoeding van € 225,00 per maand.

De beloningen betaalbaar op termijn hebben betrekking op pensioenverplichtingen.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

	Belastbare vaste en variabele onkosten- vergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Motivatie overschrijding van de norm
	-	-	€ 18.492,66	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	via Vf	-	€ 4.050,00	-
	via Vf	-	€ 1.350,00	-
	via Vf	-	€ 4.050,00	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-

Wnt-tabel 2015

Functie	Voorzitters-clausule van toepassing	Naam	Ingangsdatum	Einddatum	Omvang dienstverband	Beloning
Voorzitter bestuur	J	P.H. Holthuis	01 jan	31 dec	0,2	€ 15.000,00
Lid bestuur	N	E.F. van Bokhoven ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	E.P.M. van Dorp ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	A.J.F. Duif	01 jan	31 dec	n.v.t.	€ 3.900,00
Lid bestuur	N	H.K. Evers	01 jan	31 dec	n.v.t.	€ 4.050,00
Lid bestuur	N	H.F.J. Hoedemakers ²	01 jan	31 dec	n.v.t.	€ 1.500,00
Lid bestuur	N	W.P.A.J.A. de Jong	01 jan	31 dec	n.v.t.	€ 4.200,00
Lid bestuur	N	J.C. Krijt ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	E.M. Verheggen ¹	01 jan	30 sep	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	P. van Lent ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	A. Bodegraven ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	W. Prins ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	J. Veenstra ¹	01 jan	31 dec	n.v.t.	-
Lid bestuur	N	J. Muijres ¹	01 jul	31 dec	n.v.t.	-

¹ Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

² Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever

Het Participatiefonds heeft geen eigen medewerkers. De werkzaamheden worden verricht door medewerkers die in dienst zijn van het Vervangingsfonds. De kosten daarvan worden doorbelast aan het Participatiefonds.

Bezoldiging van bestuurders

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, is in het boekjaar ten laste van het fonds gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van € 77.000,- (2015: € 45.000,-). Dit bedrag sluit niet aan met de WNT tabel doordat een aantal bestuursleden de vergoeding niet persoonlijk ontvangt, maar hun werkgever deze vergoeding ontvangt.

Aan leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders als bedoeld in artikel 2:383 lid 2 BW, is gedurende het boekjaar € 0 (2015: € 0) afgewaardeerd en/of kwijtgescholden.

Realisatie versus begroting *(alle bedragen x € 1.000)*

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Verschil
Baten			
Premieopbrengsten	188.535	195.109	-6.574
Negatieve toetsingen	-2.671	25.000	-27.671
Inkomsten uitvoering	3.841	2.326	1.515
Rentebaten	-	-	-
Totaal baten	189.705	222.435	-32.730
Lasten			
Werkloosheidskosten	215.324	214.312	1.012
Kosten arbeidsmarktbeleid	3.831	4.858	-1.027
Apparaatskosten	7.208	6.338	870
Rentelasten en soortgelijke kosten	1	-	1
Totaal lasten	226.364	225.508	856
Resultaat	-36.659	-3.073	-33.586

Jaarlijks stelt het Participatiefonds een begroting op voor het komende boekjaar uitgaande van de meerjarenbegroting.

Aan de begroting liggen rekenmodellen en gestructureerde verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de werkloosheidskosten ten grondslag. Samen met de verwachte kosten voor arbeidsmarktbeleid en uitvoeringskosten worden de totale lasten geprognostiseerd.

Uitgaande van de totale lasten en rekening houdend met ontwikkelingen in het bijdrage-inkomen alsmede de gewenste stand van het eigen vermogen wordt vervolgens bepaald welke premiepercentages worden gehanteerd in de premieberekening.

Op basis van realisatiecijfers wordt periodiek de begroting herijkt. Naar aanleiding daarvan kunnen de premiepercentages worden bijgesteld teneinde de hoogte van de premieopbrengsten te beïnvloeden. Hierbij wordt gestreefd naar het voorkomen van grote wisselingen in het premiepercentage om de bestuurbaarheid van de scholen niet te bemoeilijken.

Het verschil tussen realisatie en begroting bedraagt € 33,6 mln. zoals uit bovenstaand schema blijkt. Dit verschil wordt veroorzaakt door:

- 1 Lagere premie inkomsten ad. € 6,6 mln.
- 2 Hogere inkomsten uitvoering ad. € 1,5 mln.
- 3 Hogere uitkeringskosten ad. € 1,0 mln.
- 4 Lagere negatieve toetsingen ad. € 27,7 mln.
- 5 Lagere kosten arbeidsmarktbeleid ad. € 1,0 mln.
- 6 Hogere apparaatskosten ad. € 0,9 mln.

Ad 1 In de premieberekening voor de begroting is rekening gehouden met een hogere grondslag dan uiteindelijk in werkelijkheid de grondslag is geworden. De grondslag werkelijk is beïnvloed door de wijziging van Loon SVW naar brutoloon vermeerderd met 8% vakantietoeslag en door de salarisverhoging vanuit de cao PO 2016-2017. Hierdoor zijn de premie inkomsten lager uitgevallen dan begroot. De premiestelling was ook begroot als niet kostendekkend. Hiermee wordt een deel van het solvabiliteitsoverschot teruggegeven aan het scholenveld. Het premiepercentage bedroeg geheel 2016 3,75%.

Ad 2 In de hogere inkomsten uitvoering is de bijdrage verantwoord die is ontvangen in het kader van het Sectorplan. In de begroting was dit gesaldeerd opgenomen in de apparaatskosten. Hierdoor zijn de inkomsten uitvoering € 1,5 mln. hoger dan in de begroting is opgenomen.

Ad 3 De hogere uitkeringskosten vinden hun oorzaak voornamelijk in de doorstroom naar de WOPO. Daarnaast zien wij een ontwikkeling in de gemiddelde leeftijd van gewezen werknemers. Deze is met 2 jaar verhoogd ten opzichte van 2015 naar 48 jaar gemiddeld.

Ad 4 In de begroting was rekening gehouden met een deel van de opbrengsten van de inhaalslag negatieve toetsingen. Deze opbrengst is in de jaarrekening van 2015 volledig verantwoord. De terug te vorderen uitkeringen (=opbrengst) over 2016 is berekend op € 8,2 mln. Daarnaast heeft er een correctie op de schatting van de te vorderen uitkeringen over de periode 2012-2015 plaatsgevonden van -/- € 10,9 mln.

Ad 5 De lagere kosten arbeidsmarktbeleid vindt zijn oorsprong in de aanbestedingen van 2015 op de uitbestede dienstverlening. In de begroting is uitgegaan van de “oude” contracten, omdat ten tijde van het opstellen van de begroting nog geen gunning had plaatsgevonden. De contracten zijn uiteindelijk significant lager uitgevallen. De gevolgen hiervan zijn momenteel zichtbaar. Er nemen meer gewezen werknemers deel aan de diverse fasen van het re-integratieplan. Dat terwijl de overall kosten lager uitvallen.

Ad 6 Indien de inkomsten uitvoering die worden toegerekend aan het Sectorplan PO in de begroting wordt gecorrigeerd dan blijken de apparaatskosten € 0,6 mln. lager dan begroting. De bedoelde inkomsten van € 1,5 mln. zijn in de begroting in mindering gebracht op de kosten, zie ook hiervoor onder Ad 2. Naast dit positieve effect zijn er ook additionele uitgaven gedaan. Er is ingezet op de inhaalslag negatieve toetsingen. De kosten voor de uitvoeringsorganisatie lagen hierdoor € 0,7 mln. hoger dan in de begroting was voorzien. De overige kosten zitten voor € 0,1 mln. in de extra inhuur voor de automatisering in het kader van de kantoor automatiseringstransitie.

Resultaat Sectorplan PO (alle bedragen x € 1.000)

	2015	2014
Financiering Sectorplan	1.502	1.491
Kosten Sectorplan	-1.760	-1.699
Vorbereidingskosten Sectorplan	0	-366
Totaal kosten Sectorplan	-1.760	-2.065
Resultaat Sectorplan	-258	-574

In samenwerking met het Arbeidsmarktplatform PO en de Stichting Vervangingsfonds voert het Participatiefonds vanaf 1 april 2014 het Sectorplan PO uit. Dit om te voorkomen dat als gevolg van de krimp in het onderwijs tenminste 1.000 fte in een uitkerings situatie terecht komen.

De contractperiode is in 2015 verschoven met een half jaar in overleg met het ministerie van SZW en liep nu van oktober 2014 tot en met oktober 2016. Gedurende de projectperiode is een aantal maatregelen uitgevoerd.

Bovengenoemde kosten hebben betrekking op het inrichten van een projectorganisatie alsmede het inrichten van 10 regionale transfercentra. De kosten worden gefinancierd uit bijdragen van het ministerie van SZW, het Vervangingsfonds en het Participatiefonds en het Arbeidsmarktplatform PO.

Het resultaat Sectorplan is niet als aparte post opgenomen in de staat van baten en lasten. De financiering Sectorplan maakt onderdeel uit van Inkomsten uitvoering [11] en de kosten Sectorplan maken deel uit van Apparaatskosten [15].

Gebeurtenissen na balansdatum

Het bestuur heeft, in samenspraak met het ministerie van OCW en de sociale partners, besloten te onderzoeken hoe het Participatiefonds kan moderniseren. Hiervoor is een projectgroep aangesteld die dit onderzoek verder zal uitwerken. Uit dit onderzoek zullen mogelijk wijzigingen voortkomen die gedurende 2017 zullen worden ingevoerd. Er is momenteel nog niet aan te geven welke gevolgen dit kan hebben voor de financiën van 2017, maar indien noodzakelijk zal een herziene begroting worden opgesteld om deze wijzigingen door te rekenen.

4 Overige gegevens

Statutaire bestemming van het resultaat

De statuten kennen geen bepaling inzake de bestemming van het resultaat. Het resultaat is vooruitlopend op het bestuursbesluit in mindering gebracht op de algemene reserve in het eigen vermogen.

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Participatiefonds voor het onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Participatiefonds voor het onderwijs (hierna 'de stichting') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Participatiefonds voor het onderwijs per 31 december 2016 en van het resultaat en kasstromen over 2016, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de "Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015" d.d. 8 april 2015 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2016;
- 2 de staat van baten en lasten over 2016;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2016; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling controleprotocol WNT 2016 vallen, alsmede het "Accountantsprotocol Stichting Participatiefonds voor het onderwijs" behorende tot de "Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015" d.d. 8 april 2015. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Participatiefonds voor het onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit de hoofdstukken:

- het voorwoord;
- de wettelijke taak en beleidsdoelstellingen;
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de "Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015" d.d. 8 april 2015 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het "Accountantsprotocol Stichting Participatiefonds voor het onderwijs" behorende tot de "Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015" d.d. 8 april 2015. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de "Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015" d.d. 8 april 2015.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de "Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015" d.d. 8 april 2015 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (VNNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het "Accountantsprotocol Stichting Participatiefonds voor het onderwijs" behorende tot de "Beheersovereenkomst Participatiefonds voor het onderwijs 2015" d.d. 8 april 2015, de Regeling controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 15 maart 2017

KPMG Accountants N.V.

J.G.A. Bruinsma RA

Bestuursbureau Participatiefonds
Blaak 22
3011 TA Rotterdam
t 010 - 217 76 40
secretariaat@vfpf.org
www.participatiefonds.nl

Uitvoeringsorganisatie Participatiefonds
Postbus 870
2700 AW Zoetermeer
t 079 - 323 24 20
info.pf@duo.nl

Afdeling Casemanagement Re-integratie
Postbus 2460
3000 CL Rotterdam
t 010 - 217 76 30
casemanagement@vfpf.org
www.participatiefonds.nl

